

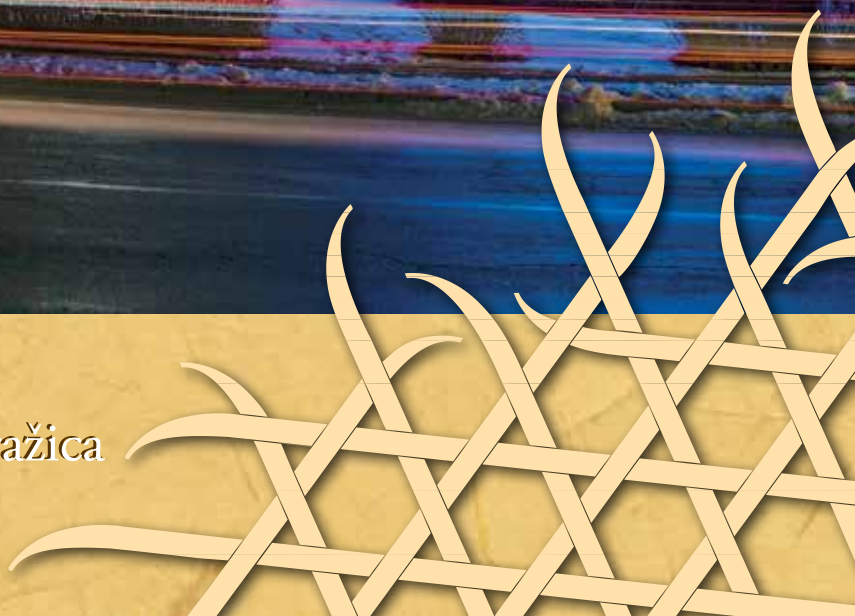
Poštnina plačana pri
pošti 1317 Sodražica

Suhorobar

115/ XX, november – december 2018

Glasilo občine Sodražica

Praznik Občine Sodražica

FOTO: ŽIGA LOVŠIN

čezmejni

FESTIVAL božičnega KRUHA

TD Sodražica – sekcija Poprtnik vas v **torek, 18. 12. 2018**, vabi na 2. razstavo božičnega kruha – poprtnika, ki se bo odvijala v prostorih bivše trgovine KGZ. Otvoritev razstave s kratkim kulturnim programom in blagoslov bosta **ob 17.30**. Sledil bo **PRIŽIG BOŽIČNEGA OGNJA**.

Na razstavo lahko prinesete tudi svoj poprtnik. Sprejemali jih bomo od 15.30 do 16.30. Razstavo si lahko ogledate še v sredo, 19. 12. 2018, od 9. do 13. ure in od 17. do 19. ure.

Vljudno vabljeni!

Sekcija Poprtnik vas v sodelovanju z lokalno pekarno Ajdič v soboto, 22. 12. 2018, od 9. ure dalje vabi v KGZ Sodražica, kjer boste imeli možnost nakupa svojega božičnega kruha – poprtnika.

Vljudno vabljeni!

TURISTIČNO DRUŠTVO SODRAŽICA

v sodelovanju z
OBČINO SODRAŽICA
VABI NA

PRIŽIG BOŽIČNEGA OGNJA,

KI BO V

TOREK, 18. 12. 2018,
OB 17.30

NA TRGU V SODRAŽICI.

Lepo povabljeni na druženje ob kuhanem vinu
in sladkih dobrotah Šedržank!

VSEBINA

- 4 ŽUPANOVA STRAN**
Kaj je naša občina in kaj nam pomeni?
- 6 AKTUALNO**
Rezultati volitev
Tržnica ponovno oživila
Nova vodarna
Koncert leta 2019
- 9 OBČINSKI PRAZNIK**
Letošnji nagrajenci
- 12 MED NAMI**
Z Ano Kominko o življenju
Medgeneracijsko društvo
- 15 ŠOLA / VRTEC**
Preimenovanje podružnične
OŠ po dr. Kreku
Otroci in svetovna kulinarika
- 18 DRUŠTVO UPOKOJENCEV**
Aktivni kot vedno
Med mladimi
- 21 ŠEDRŽANKE**
Pri družini Čampa Avguštin
- 22 ZDRAVJE**
O zdravilih
Zima in mi
- 23 ŠPORT**
Uspehi kluba Sibor
Nogometno prijateljstvo
- 25 OD TU IN TAM**
O turizmu in kmetijstvu
Vinice in Zapotok na izletu
Marija zdaj v novi kapelici
- 29 VAŠA STRAN**
- 30 NOVIČKE IZ KNJIŽNICE**
Zimsko branje

Foto na naslovnici: Žiga Lovšin,
Praznični park v središču Sodražice

Med zmagami in porazi

PIŠE: NINA PIRC VOVČKO, UREDNICA

Praznični dnevi so tu. Z njimi pogled nazaj na že prehojeno pot, a tudi naprej na tisto, ki je še zavita v meglice prihodnosti. Med prazničnim hitenjem in opravi si vzamem čas in se ustavim. Prižgem kakšno svečko in misli kar same uidejo k dogajanju v letošnjem letu. Veliko se je nabralo. Lepega. Veselega. Razigranega. A tudi sivega. Turobnega. Celo črnega.

Prijetno je misliti na male vsakdanje zmage: na situacije, ko mi je uspelo, da sem se na kakšen (ne nujno otroški) vik in krik odzvala potrpežljivo, sočutno, spoštljivo. Na prijetne izlete in obiske k prijateljem, ki sem jih pogrešala. Na večere, ki sva si jih z možem kdaj uspela vzeti samo zase. Na srčne želje, ki sem jih izpolnila drugim, in še bolj na tiste, ki sem jih izpolnila sama sebi – v natrpanem vsakdanu najti čas za sanje in načrte, za ustvarjanje in učenje, za pisanje pesmi, za koncert ali čaj s prijateljico.

Manj prijetno se je spominjati porazov. Tako kot zmage so bili tudi ti na dnevnem redu: izčrpanost in razdražljivost, očitki, majhni problemi, ki so prerasli v drame, otročje merjenje moči, tihe zamere. Uh, težko jih gledam. Tako kot prejšnja leta bi jih najraje znova skrila, pometla pod preprogo in si ogledovala samo tiste bleščeče. A letos bom naredila drugače. Letos bom v rokah podržala tudi te. Sive in črne in težke. Držala jih bom in jih gledala. In pustila, da me učijo. O mojih šibkih točkah in senčnih plateh. O ranjenosti in ranljivosti. O vsem, kar se imam še naučiti.

Saj veste tudi vi, dragi bralci, da ljudje nismo popolna bitja. A kljub temu vse prevečkrat srečujemo igrano, zamaskirano in retuširano življenje, ki z resničnostjo in resnico nima bog ve kaj skupnega. Morda zato, ker smo se nekoč naučili, da govoriti resnico lahko boli. Morda zato, ker resnica, tako nam pravijo, lahko kvari praznično vzdušje. A v mavrici življenja niso le sijoče in bleščeče barve, so tudi odtenki sivine in teme. Tudi oni so del mavrice. Hočejo biti videni, slišani, sprejeti, objeti ... Kajti le tako lahko gradijo, povezujejo, učijo. Tudi – in morda še posebej – med prazniki.

V tokratnem Suhorobarju boste brali zgodbe, ki jih piše življenje. To so zgodbe naših sokrajanov, sosedov, prijateljev in znancev. Ljudi, ki jih srečujemo vsak dan, a o njih morda le malo vemo. Tu so ljudje iz naših krajev – dobitniki občinskih priznanj in zlate plakete, tu je Ana Kominka in še marsikdo, ki z resnico o sebi ne kvari prazničnega vzdušja, nasprotno, z njo dostopa do srca in naša srečanja naredi toplejša in bolj povezujoča.

V imenu celotnega uredništva vam zato želim pristnosti in povezanosti polne božično-novoletne praznike, toplina prazničnih srečevanj pa naj vas greje še celo prihodnje leto. Srečno!

NASLEDNJI SUHOROBAR

Rok za oddajo gradiva je **25. januar 2019**. Gradivo, predloge in vprašanja nam lahko pošljete na naslov:

suhorobar@gmail.com

Vabljeni k soustvarjanju našega skupnega glasila!

NAŠA OBČINA KOT FILM

POVZETEK GOVORA ŽUPANA NA PROSLAVI OB OBČINSKEM PRAZNIKU

PIŠE: BLAŽ MILAVEC, ŽUPAN; FOTO: ŽIGA LOVŠIN

Spoštovane gospe in gospodje, v teh nekaj trenutkih želim skupaj z vami na hitro orisati film, ki se naslavlja Občina Sodražica. Predlagam, da najprej premislimo izhodišča, nato predihamo vsebino in na koncu v izteku tega kadra zaključimo z epilogom.

IZHODIŠČE: PRAZNOVANJE!

Ta, prav ta občina letos praznuje 20 let ponovnega obstoja in svojega delovanja. Praznuje v zavedanju stoletnega izročila sodraške občine in še bolj skoraj tisočletne dobe obstoja naših krajev v tem prostoru. Čez dve leti bomo namreč obeleževali 800-letnico prve pisne omembe Sodražice in Vinic, kar je jubilej, ki se ga ne more sramovati nihče. Zato smo upravičeno ponosni na svoje korenine in dediščino, ki nas plemeniti in bogati.

Lahko je tako, če se tega zavedamo in znamo to ceniti. To pomeni spoštovati in ceniti sebe, svoje ljudi in njihovo delo, enako tudi spoštovati in ceniti svoj dom ter domači kraj.

Verjamem, da smo vsi ponosni na našo občino. Zlasti smo ponosni, ko se objavi kakšna lepa novica o tem ali onem. Ponosni smo, ko smo deležni vprašanj, od kod prihajamo in kje smo doma. Vendar ta ponos kar nekako izzveni in izpuhti, ko nam vsakodnevne težave in pripetljaji z domačega dvorišča zapletajo rutinirano harmonijo naših življenj in naše udobje. Potem se naš ponos ohladi ter nemalokrat pretopi v zvišan tlak, ki se izrazi v bolj žareči ihti, ki včasih pusti sledi tudi na stenah družbenih spletišč. To je pač odraz naše svobode in tudi demokracije. Takšno demokracijo imamo očitno v genih. Malo manj pa imamo v genih še povsem zapisan občutek pripadnosti in z njo povezane odgovornosti, kot jo poznajo ponekod drugje. Ta občutek namreč omogoča ločevati pomembno od manj pomembnega in najpomembnejše od obeh. Kričeče negodovati nad manj pomembnimi stvarmi, ker nas trenutno skelijo, kot bi v nas zarinili drobno bodico, prezreti pa veličino najpomembnejših stvari, ker se jih ne potrudimo razumeti, je po mojem mnenju bolj infantilno kot pa izraz svobode ali demokratičnosti, še manj odgovornosti.

A to je del življenja. Pisana paleta odzivov, ki predstavljajo naša čustva in občutke in ki kot jezdec konja usmerjajo naša ravnanja ter odnose do soljudi in do skupnosti. V bistvu je to pravzaprav naše bogastvo. Da smo lahko različni in različno misleči. To je dobro.

Kakor je občina pisana, smo različni tudi njeni občani: mladi in starejši, ženske in moški, športniki ali kulturniki, zaposleni ali upokojeni. Smo radi v miru in naravi ali uživamo v vrvežu urbanih središč. Nam je bližja leva ali desna stran poti življenja. Smo torej tudi beli in črni, rdeči in modri. Smo dediči padlih in dediči pobitih. Naša kri se pretaka iz davnine, a naš pogled sega v prihodnje daljave, zato da lahko naša srca bijejo tukaj in zdaj. Zato smo lahko simpatični, a tudi težki, veseli in srečni, a tudi jezni in žalostni. In ker smo različni, so različna tudi naša doživetja stvarnosti in naše skupnosti. A ta ima le eno krmilo in le eno smer.

Zato je prav tako dobro, če smo se sposobni kljub svoji svobodi poenotiti o najpomembnejših stvareh, ki se dotikajo našega življenja in življenja naših skupnosti. Prav to sposobnost poenotenja moram posebej poudariti. Zaradi tega se je namreč rodila tudi naša občina. Pred 20 leti, ko se je odločalo, ali v vrsti novih občin ustanovijo tudi Občino Sodražica, smo občani zmogli to enotnost. Ustanovitev ni le rezultat nekkih političnih kupčkanj, ampak sad trdega in taktično dobro zastavljenega dela, ki je privabilo simpatije in podporo ključnih dejavnikov, da smo se še pravočasno uvrstili na vlak nove lokalne samouprave. To je bil odraz zrelosti in odgovornosti vseh naših ljudi takrat, ki so si upali izpostaviti in zastaviti svoj čas in svoje ime za ta projekt. Oni so se takrat počutili dolžne ne le izročilu in zgodovini Sodražice, pač pa vsem nam, občanom. Predvsem pa so vedeli, kaj pomeni občina. In kaj nam občina pomeni danes?

GLAVNI KADER: KAJ SI PREDSTAVLJAMO POD OBČINO, KAJ NAM POMENI IN KAJ PRAVZAPRAV JE?

Spoštovani, ta vprašanja si moramo vedno znova postavljati, ker bomo le tako lahko vedno aktualno, predvsem pa pravilno odgovarjali na izzive časa. Ali je naša občina zgolj hiša, kjer lepo diši, ali le pravnoformalna organizacija, ki ureja neke stvari na našem območju, zaposluje par ljudi, kjer se lahko dogovoriš o določenih stvareh, a velikokrat tistih vsakdanjih, kot je ureditev osebne izkaznice ali pa oddaja subvencij, sploh ne moreš rešiti ... Res je, to je občina. Kot institucija, ki deluje. Vendar ne samo to. Je namreč še veliko več.

Zahvala

Občankam in občanom se zahvaljujem za ponovno izraženo zaupanje, ki ga razumem tudi kot zavezo za nadaljnji trud in delo. Obenem se priporočam za razumevanje in sodelovanje tudi v prihodnje. Vsem tistim, ki ste se volitev udeležili, se še posebej zahvaljujem. Zlasti se zahvaljujem vsem kandidatkam in kandidatom na tokratnih volitvah za izraz pripravljenosti sprejeti odgovornost (so)odločati o skupnih stvareh.

Blaž Milavec

POGLED Z VIŠAVE, KOT BI GLEDALI Z DRONOM.

Občina je lahko najprej to, kar vidimo in občudujemo. Je območje, ki je določeno kot njeno ozemlje. To so naši kraji, polja in gozdovi. To so naša Travná gora, Kadice in potok Bistrica. Občina so naše ceste. Tiste, ki so se že prenovile, in tiste, ki na novo preobleko še čakajo. Občina so naše zelenice, parki in igrišča. Občina so smučišče v Izverju, naša šola in vrtec, športna dvorana in zdravstveni dom ter naši gasilski domovi. Vse to je občina.

Občina postaja tudi naš prenovljeni trg, ki počasi dobiva novo podobo. In tržnica, ki je pod svoje okrilje privabila prodajo raznoraznega blaga in že začela gostiti kupčije skoraj kot iz starodavnih dni. Občina so na novo položeni kilometri vodovoda, vodozborniki in vodohrani ter vodarne, ki jih z investicijskim projektom SORIKO predajamo v uporabo in s katerimi bomo zagotovili dolgoročno količinsko in kakovostno ustrezno vodooskrbo pretežnemu delu naših gospodinjev. To je naš novi sistem ogrevanja na lesno biomaso, ki je začel obratovati to jesen. So naše občestne luči, ki svetijo, da je naš korak varnejši. Pa tudi tiste, ki nam včasih le mežikajo v noč ali pa celo z nami zaspijo ... Občina so tudi druge napeljave in druga infrastruktura, ki tehnično ne sodi neposredno pod lokalno infrastrukturo. Tu so državne ceste, ki tečejo skozi naše kraje, električno omrežje in telekomunikacije. Z vsem tem se mora ukvarjati občina, pa če želi ali ne. Prav tako so občina tudi naše delavnice, podjetja in tovarne. Občina so naša pošta in gostilne, trgovine in novi bencinski servis. Občina je Nova Štifta in naši farni cerkvi v Sodražici ter na Gori. Občina so naše cerkvice, kapelice, npr. nova na Pesku, in potna znamenja. Prav tako drugi spomeniki in obeležja. Občina so naša pokopališča, naši poslednji domovi. A ne le to. Občina so tudi naši razvojni in drugi načrti, prostorsko umeščanje in planiranje, saj preko programskega in prostorskega razvoja bistveno vplivajo na življenje in napredek pri nas.

Poleg vsega tega so občina tudi Tržni dan, božični koncert tamburašev in oratorij, poln živzava razigranih in nadebudnih otrok. Občina so pouk v naši šoli in šolske ter vrtčevske prireditve, ki jih vsakokrat ob pomoči učiteljic in vzgojiteljic pripravijo naši najmlajši. Občina so številne prireditve naših društev in drugih skupin ter tekmovanja naših klubov.

A občina, spoštovani, pravzaprav niso le projekti, objekti in dogajanja. Občina smo najprej in predvsem ljudje. Občanke in občani, ki smo, ki zdaj in ki bomo živeli, delali, prebivali tukaj. To je končno prava občina.

NAJPOMEMBNEJŠI KADER: TU GRE ZA NAS, LJUDI.

Vsak izmed nas je del te celote. Zato vsakemu izmed nas pripada ta občina kot njegov dom. Dom, na katerega je lahko ponosen. Ki sicer ni idealen, ni vedno vzorno delujoč in urejen. A je naš. In odvisen predvsem od nas. Zato ga varujmo, negujmo, predvsem pa spoštujmo. S tem namreč spoštujemo sebe. Poskusimo se tega zavedati, kot se tega zavedajo naši soobčani, ki jim občina v imenu vseh nas podeljuje posebna priznanja in izreka zahvalo. Za občutek pripadnosti in izraženo odgovornost do soljudi in domačih krajev, domače občine.

Spoštovani, Občina Sodražica je živa skupnost. Kljub različnim objavam demografskih podatkov prava statistika kaže, da je naš vrtec iz leta v leto bolj poln otrok. In v šoli zmanjkuje prostora, ker že desetletja nismo imeli toliko vpisanih otrok.

Občina Sodražica je uspešna občina. Po podatkih o počrpanih sredstvih iz EU-skladov smo v prvi jakostni skupini med vsemi 212 občinami v Sloveniji glede na prebivalca.

Občina Sodražica je občina zadovoljnih ljudi. Po objavljenih javnih anketah na nacionalnem nivoju se po zadovoljstvu ljudi namreč uvršča med dobitnike medalj v kategoriji manjših občin. Hvala vam, spoštovane občanke in občani, za to mnenje. Na Občini (v ožjem smislu) smo vam za to hvaležni. A se še kako zavedamo, da ni vedno vse dobro, da smo zmotljivi in da delamo napake. Pri reševanju določenih težav kljub naši volji žal nismo vsemogočni. A veseli smo vašega razumevanja in strpnosti. To jemljemo tudi kot breme in obvezo za prihodnost za še učinkovitejše delo in prizadevanja. Izzivov, ki že čakajo, in tistih, ki se šele obetajo, nam ne bo zmanjkalo. Za jutrišnji dan imamo že pripravljene načrte in iz njih izhajajoče projekte, ki naj bi odgovarjali na vsa ta zastavljena vprašanja.

Kljub temu vam vnaprej odkrito povem: vse nam verjetno ne bo uspelo. Sploh pa ne v obljubljenem roku. A verjamem, da bodo s sodelovanjem in povezovanjem prizadevanja vseh nas obrodila sadove tudi v prihodnje. Občina Sodražica bo lahko dobra občina še naprej, če bo dobra za vse. Da to dosežemo, si moramo vsi prizadevati za to in vsi v to verjeti. Verjamem, da bo čez 20 let Občina Sodražica še lepša in boljša. To je ves naš program in vsa naša vizija.

Spoštovani, tega filma naj bo počasi konec. Bi bilo pa dobro, da se nadaljuje v življenje. V življenja vseh nas in v življenje skupnosti, ki se naslavlja Občina Sodražica.

Hvala.

Pred skoraj tridesetimi leti smo se enotno odločili za samostojno Slovenijo. Ob prazniku – dnevu samostojnosti in enotnosti voščim vsem občankam in občanom in želim, da bi v naslednjih letih Slovenija postajala država, na katero bi bili upravičeno ponosni, predvsem pa bi jo spoštovali in sprejeli kot svojo državo, za katero smo odgovorni vsi.

Župan Blaž Milavec

Voščilo

*Spoštovane občanke in občani,
naj vam ob prihajajočih božičnih praznikih voščim vse
lepo in dobro, v letu 2019 pa čim več osebnega miru
in zadovoljstva, zdravja ter uspehov zasebno
in tudi pri vašem delu.
Naj bo prihajajoče novo leto dobro in uspešno
tudi za našo občino.*

Vaš župan Blaž Milavec

LOKALNE VOLITVE 2018

PIŠE: DARJA VETRIH

Občinska volilna komisija Občine Sodražica se je dan po volitvah, ki so bile izvedene 18. 11. 2018, sešla na zadnji seji v tem mandatu ter izidom rednega in predčasnega glasovanja prištela še glasove, ki so prispeli po pošti.

Člani komisije so ugotovili, da je bilo za letošnje lokalne volitve v volilne imenike vpisanih 1812 volivcev, od katerih so glasovali 803 volivci. Oddanih je bilo 27 neveljavnih glasovnic za občinski svet in 26 neveljavnih glasovnic za župana. S 777 veljavnimi glasovi je bil za župana izvoljen mag. Blaž Milavec, ki tako začne svoj četrti mandat. Kljub temu da je v letu 2018 v volilni imenik vpisanih nekaj manj volilnih upravičencev kot leta 2014, je letos prejel 68 glasov več kot pred štirimi leti.

Med člani občinskega sveta so se zamenjali trije svetniki, šest pa jih ohranja svojo pozicijo iz prejšnjega mandata. Novega svetnika, Evgena Zajca, so tako dobili v volilni enoti 2 oz. v Žimaricah, kjer je ob enem protikandidatu prejel 54,92 % glasov. Volilno enoto 6, Zapotok, kjer sta prav tako kandidirala dva kandidata, bo po novem zastopala občinska svetnica Zdenka Lušin, ki je prejela 56,25 % glasov. V volilni enoti 4, Sodražica in Jelovec, kjer so imeli volivci možnost izbrati tri med petimi kandidati, bo med občinskimi svetniki na novo sedel Branko Arko, ki je prejel 21,15 % glasov, ob njem pa bosta naselji zastopala še Karmen Kordiš, ki je prejela 27,89 % glasov, in Ernest Pirnat, ki je prejel 26,92 % glasov volivcev. V preostalih volilnih enotah so volivci oddali svoje glasove za Zvonka Janež (za Globel, Podklanec, Novi Pot, Brlog – del), Franca Kržeta (za naselja na Gori), Andreja Pogorelca (za Male Vinice, Vinice, Lipovšico, Ravni Dol, Novo Štifo in Travno Goro) in Boruta Troho (za Zamostec, Presko, Sinovico).

1. REDNA SEJA OBČINSKEGA SVETA V NOVEM MANDATU

PIŠE: DARJA VETRIH

Župan občine Sodražica je za 6. 12. 2018 sklical 1. redno sejo Občinskega sveta Občine Sodražica v mandatu 2018–2022. Ob prisotnosti predsednice občinske volilne komisije Maruše Pakiž Arko, ki je podala poročilo o izidu volitev, so bili potrjeni mandati izvoljenih svetnikov in župana. Skladno s Poslovníkom občinskega sveta so bili nato imenovani tudi Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ter druga stalna delovna telesa občinskega sveta ter Nadzorni odbor Občine Sodražica.

V Komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja so bili tako imenovani Zvonko Janež kot predsednik ter Andrej Pogorelec in Evgen Zajc kot člana.

Sicer pa so bili imenovani v Odbor za finance, gospodarstvo in kmetijstvo Karmen Kordiš kot predsednica ter Andrej Pogorelec in Branko Arko kot člana; v Odbor za komunalne zadeve in prostorsko planiranje Franc Krže kot predsednik ter Borut Troha in Evgen Zajc kot člana; v Odbor za družbene dejavnosti Evgen Zajc kot predsednik ter Zdenka Lušin in Ernest Pirnat kot člana; v Statutarnopravno komisijo Branko Arko kot predsednik ter Zdenka Lušin in Zvonko Janež kot člana. V Nadzorni odbor so bili imenovani naslednji člani: Jože Drobnič, Frančiška Ambrožič in Hinko Klun.

SOBOTNE TRŽNICE POLNE DOMAČIH DOBROT

PRIPRAVILA: DARJA VETRIH; FOTO: PETRA MARN

Vabljeni na sobotno tržnico

(četudi so vaše kajže polne lastnih pridelkov),

ki se bo odvijala 15. decembra 2018 pod streho nove sodraške tržnice.

Naši ponudniki so vajeni vsakega vremena, zato tudi tokrat ne bo manjkalo domačih dobrot.

Za nami sta že dve sobotni tržnici, ki ju v sodelovanju organizirata Občina Sodražica in Komunala Ribnica, ki je tudi upraviteljica pokrite tržnice v Sodražici. Prva, v oktobru, je bila res dobro obiskana in se je odvijala sočasno s prireditvijo Turističnega društva Sladka jesen. Drugo, v novembru, pa je spremljalo hladno vreme. Obiskovalci so na obeh tržnicah lahko marsikaj poizkusili, predvsem pa kupovali vse od meda, klobas, hrenovk, jogurtov, skute, jajc, mleka, sirov s poprom, čilijem in navadnih do slemenske paprike, »kaule«, čebule, česna, vseh vrst fižola in moke, zajčjega mesa, cvička, raznih sladkih dobrot, čajev iz konoplje in še bi lahko naštevali. Skratka, vredno obiska in poizkušanja, kaj pridelajo, vzredijo ali izdelajo drugi.

ŠOLSKO LETO 2017/2018 ZAKLJUČILO 5 NAJBOLJŠIH UČENCEV

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: PETRA MARN

Ob koncu 9. razreda župan Blaž Milavec v prostorih Občine Sodražica že vrsto let sprejme učence, ki so bili uspešni vseh devet let šolanja. Med letošnjimi devetošolci je bilo pet takih učencev.

Sprejema pri županu so se 15. junija 2018 skupaj z ravnateljico Majdo Kovačič Cimperman in razredničarko Tadejo Topolnik udeležili najboljši učenci: Ela Maxine Košir, Eva Barbara Adamič, Aneja Kavov, Staša Arko in Žiga Čampa, ki so vsa leta izdelovali razred z odliko ter dosegli izjemne rezultate pri pouku in na številnih tekmovanjih. Župan je vsem čestital za njihov šolski uspeh ter jih pohvalil za vložen trud; zaželel jim je vse dobro na nadaljnji poti ter jim podaril knjižno darilo.

Tri letošnje odličnjakinje šolanje nadaljujejo na gimnaziji. Gimnazijo v Kočevju obiskujeta Ela Maxine Košir in Eva Barbara Adamič, Aneja Kavov pa obiskuje Gimnazijo Ledina v Ljubljani. Staša Arko obiskuje Srednjo kemijsko šolo Ljubljana, smer kemijski tehnik, Žiga Čampa pa obiskuje Srednjo šolo tehniških strok Šiška, smer tehnik mehatronike.

OTVORITEV VODARNE V GLOBELI

PIŠE: DARJA VETRIH, FOTO: MARKO BURGER

Projekt regionalnega vodovoda SORIKO prehaja v sklepno fazo. 30. oktobra, na dan občinskega praznika, se je v Globeli odvila otvoritev vodarne, kjer se voda s pomočjo sodobne filtracije očisti, tako da je primerna za uporabo v javnem vodovodnem sistemu.

Po pozdravnem nagovoru Antuna Gašparca, direktorja javnega podjetja Hydrovod, d. o. o., ki upravlja vodarno in sistem javnega vodovoda, sta bila osrednja govornica župan občine Sodražica Blaž Milavec in župan občine Ribnica Jože Levstek. Govorniki so izpostavili pomen oskrbe s pitno vodo in skrb za ohranjanje voda z mislijo na naše potomce.

Otvoritve so se udeležili tudi poslanec Jože Tanko, podžupan občine Kočevje Roman Hrovat, župan občine Loški Potok Ivan Benčina in drugi predstavniki organizacij, zavodov oz. podjetij. Program so z recitacijami popestrile učenke sodraške osnovne šole, Pija Vesel, Laura Zabukovec in Polona Janež iz Globeli, ter Jasna Janež, ki je ob tej priložnosti pripravila nove verze. Blagoslov vodarne je opravil domači župnik Franc Bizjak. Po prerezu traku so z vodo iz nove vodarne simbolno nazdravili najprej vsi trije govorniki, nato pa še udeleženci otvoritve, med katerimi se je zbralo tudi lepo število občanov.

SLADKA JESEN

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: PETRA MARN

Pestro oktobrsko dogajanje je popestrila tudi prireditev Sladka jesen, ki je letos potekala tretjič. V lepem sončnem vremenu je bil dogodek odlično izpeljan. Podmladek Turističnega društva Sodražica je poskrbel za prešanje domačih jabolk; Šedrzanke so pripravile sladke dobrote – prav posebni so bili flancati, ki so jih pridne roke gospodinj naredile na petkovi delavnici. Na trgu se je s svojo knjigo »kuharico« Fižol, z različnimi vrstami fižolov in seveda fižolovo torto predstavila tudi Andreja Škrabec.

Sladka jesen je obiskovalcem poleg mošta ponujala še pečen kostanj ter zelje iz kotliča.

Čeprav manjša prireditev, je zahtevala kar nekaj priprav, da je dogajanje potekalo brez zapletov. Hvala vsem, ki ste sodelovali pri pripravi tega dogodka.

Leto tudi letos zaključujemo s Prižigom božičnega ognja, zato lepo vabljeni, da v torek, 18. decembra 2018, skupaj poklepemo in nazdravimo letu, ki prihaja.

*Svet nam vsem ponuja toliko stvari,
če le imamo oči, da vidimo,
srce, da ljubimo,
in roke, s katerimi si vse to naberemo ...*
(Lucy Maud Montgomery)

*SREČNO IN VSE DOBRO V LETU 2019
vam želijo Šedrzanke*

KONCERTNI DOGODEK LETA 2019

ALJAŽ VESEL in ANDREJ VESEL s filharmoniki z Dunaja

Sobota, 23. februar 2019, ob 19. uri,
Športna dvorana Sodražica

V domačem kraju se bosta srečala sodraška rojaka, ki ustvarjata na tujem, z glasbeniki iz 16 držav, ki tvorijo TON DER JUGEND Symphonie Orchester Wien.

Gostji: Gabriella Colluto, mezzosopran
/ Nina Šenk, skladateljica

Organizator koncerta: Turistično društvo Sodražica

Pobudnik koncerta: Franc Vesel

Soorganizatorji: Občina Sodražica, JSKD Ribnica, OOO Ribnica, Radio Univox,
Zavod Sena plus, Društvo oktet Gallus

ZIMSKO VZDRŽEVANJE JAVNIH ČEST IN DOLŽNOSTI LASTNIKOV ZEMLJIŠČ OB CESTAH

PRIPRAVIL: MEDOBČINSKI INŠPEKTORAT IN REDARSTVO OBČIN DOBREPOLJE, LOŠKI POTOK, RIBNICA, SODRAŽICA IN VELIKE LAŠČE

Čeprav smo v lokalnih glasilih že večkrat opozorili na napake in kršitve, ki jih v zimskih razmerah storijo lastniki zemljišč ob javnih cestah, smo inšpekcijske službe, občinsko redarstvo in policija tudi v zadnji zimski sezoni obravnavali kršitve cestnih predpisov, ki so jih s svojim ravnanjem storili lastniki zemljišč ob javnih cestah. Zato ponovno opozarjamo na tiste veljavne zakonske določbe cestnih predpisov, katerih kršitve pri svojem delu organi nadzora najpogosteje obravnavamo:

- Prepovedano je izvajati ali opustiti kakršna koli dela na javni cesti, na zemljiščih ali na objektih ob javni cesti, ki bi lahko škodovala cesti ali ogrožala, ovirala ali zmanjšala varnost prometa na njej (5. člen Zakona o cestah, v nadaljevanju: ZCes-1). Še zlasti je prepovedano na cestišču javne ceste odlagati sneg, razen odlaganja snega zaradi izvajanja zimske službe, ter puščati sneg ali led, ki pade ali zdrsne na cesto.
- Lastniki zemljišč ob cesti morajo dopustiti vse posege, ki so nujno potrebni za nemoteno uporabo javne ceste, zlasti pa odlaganje snega na njihovo zemljišče, če se jim s tem ne povzroča škoda in če navedeni poseg ni mogoč v okviru cestnega sveta (19. člen ZCes-1).
- Snega z zasebnih dvorišč, individualnih dovozov ali dostopov ni dovoljeno odlagati v kupe ob robu javne ceste. Ob občinski cesti je, ne glede na lastništvo zemljišča, določen varovalni pas, ki je namenjen varovanju ceste, varnosti udeležencev v prometu ter tudi nemotenemu izvajanju rednih vzdrževalnih del (97. člen ZCes-1).
- V območju cestnih priključkov na občinsko cesto ni dovoljeno storiti ničesar, kar bi lahko oviralo preglednost s priključka na cesto (98. člen ZCes-1).

Zimske razmere sicer nastopijo takrat, ko je zaradi zimskih pojavov ovirano ali ogroženo normalno odvijanje prometa. Vsa dela zimskega vzdrževanja javnih cest se določijo z izvedbenim programom zimske službe. V zimskem obdobju, ki traja od 15. novembra do 15. marca, je naloga izvajalcev zimskega vzdrževanja ceste:

- zagotavljanje dežurne službe;
- posipanje cest v obdobju, ko nastaja poledica;
- zagotavljanje minimalne prevoznosti cest v času sneženja;
- zagotavljanje mest za izločanje in tudi izločanje posameznih vrst vozil ob neugodnih razmerah;
- obveščanje javnosti o stanju in prevoznosti cest;
- čiščenje drugih prometnih površin po končanem sneženju (parkirišča, kolesarske steze, pločniki in podobno);
- odstranitev in odvažanje snega iz preglednega polja križišč;
- čiščenje in vzdrževanje stalne inčasne prometne signalizacije.

Osnovni namen navedenih zakonskih določb ni kaznovanje posameznikov, ki imajo to nesrečo, da je njihova lastnina ob javnih cestah. Pravilno ravnanje lastnika zemljišča ob cesti je v prvi vrsti namenjeno njegovi lastni varnosti, ko se bo s svojega dvorišča vključeval v promet na javno cesto. Prav tako je namen teh zakonskih določb splošna varnost vseh udeležencev v prometu, saj udeleženec v prometni nesreči praviloma nikoli ni samo povzročitelj nesreče. S svojim pravilnim ravnanjem pri čiščenju in odlaganju snega boste kot lastnik zemljišča ob cesti prispevali k svoji varnosti in varnosti vseh udeležencev v prometu.

Tiste voznike, ki svoja vozila v času sneženja parkirajo na javnih parkirnih površinah, pa hkrati opozarjamo, naj vozila pravočasno umaknejo in s tem izvajalcem zimske službe omogočijo nemoteno pluzenje teh površin.

PODELILI DVE ŽUPANOVI PRIZNANJI, TRI PRIZNANJA OBČINE SODRAŽICA IN ZLATO PLAKETO OBČINE SODRAŽICA

PRIPRAVILA: NINA PIRC VOVČKO, FOTO: ŽIGA LOVŠIN

Priznanje župana se podeljuje posameznikom, skupinam ali organizacijam za enkratne izjemne dosežke in uspešno izvedene naloge v tekočem letu. V letu 2018 je župan Blaž Milavec podelil dve priznanji. Prvo je šlo v roke prostovoljcem – članom gasilskih društev iz občine Sodražica, drugo Lovski družini Sodražica.

Občinski svet Občine Sodražica je v skladu z Odlokom o občinskem prazniku in priznanjih Občine Sodražica ter na podlagi prispelih predlogov na 22. redni seji 3. oktobra odločil, da se v letu 2018 podelijo tri priznanja Občine Sodražica ter zlata plaketa Občine Sodražica z denarno nagrado. Priznanja Občine Sodražica so zasluženo prejele Cvetka Vesel, Marija Levstek in Jelka Pakiž, zlato plaketo Občine Sodražica z denarno nagrado pa je prejel Revir Sodražica, ki ga vodi neutrudni Jože Arko. Vsem nagrajencem iskrene čestitke!

Priznanje župana Občine Sodražica

Prostovoljci – člani gasilskih društev iz občine Sodražica

Začetek šolskega leta je vsako leto zaznamovan s posebno skrbjo ob prihodu šolarjev nazaj k pouku s poudarkom na varni poti v šolo in udeležbi v prometu. To še posebej velja za najmlajše – prvošolce. Različne organizacije in javne institucije temu na začetku septembra posvetijo posebno pozornost, najpomembnejšo nalogo pa opravijo policisti. A ker je njihovo število omejeno, povabijo k sodelovanju različne organizacije in prostovoljce. Tako je tudi v Sodražici, kjer se že nekaj let zapovrstjo vabilu odzivajo prostovoljci, predvsem člani prostovoljnih gasilskih društev. Pod koordinacijo Metoda Puclja se vsako leto zbere več prostovoljcev, ki pomagajo policiji pri varovanju občutljivih točk ob glavni cesti ter opozarjanju drugih udeležencev prometna naše šolarje. Za njihov povsem prostovoljni prispevek k varnosti naših najmlajših občanov se jim podeli županovo priznanje.

Lovska družina Sodražica

Lovska društva gojijo in s tem ohranjajo bogato kulturno tradicijo. Tako tudi Lovska družina Sodražica že od samega začetka, poleg svojih rednih dejavnosti s področja lovstva in naravovarstva, prisvojem delovanju daje poseben poudarek kulturni dejavnosti. Po nastopu sedanjega vodstva je to področje še toliko bolj opazno. Ob praznovanju visokega jubileja, 70-letnice delovanja, je pripravil zanimiv program in razstavo, s katero je želel dodatno promovirati ne le svojo dejavnost, ampak tudi ozaveščenost sobivanja ljudi z naravo. Slednje je tudi poslanstvo lovcev, kar želijo tudi preko kulture približati širši javnosti. Svoje bogato kulturno leto so zaokrožili s

Hubertovo mašo, ki so jo v farni cerkvi pripravili za celotno Zvezo lovskih druščin Kočevje ter v soorganizaciji Zelenega mostu obogatili strokovno, kulturno in družabno dogajanje v občini.

Priznanje Občine Sodražica

CVETKA VESEL

Cvetka Vesel, učiteljica geografije in zgodovine, je že enajsto leto srce in duša Upokojenskega društva Sodražica, ki se muje pridružila takoj po upokojitvi in prevzela mesto tajnice. V skromnem prostoru v občinski stavbi organizira tedenska srečanja upokojencev, ki so nadvse obiskovana. Več let zapored je prevzela vodenje izletov, da so ti postali zanimivi in poučni. Pripravila je publikacijo ob 50-letnici društva, ki ga je tudi uspešno vključila v projekt »Starejši za starejše«. Matično društvo povezuje z drugimi upokojenskimi društvi ter humanitarnimi in ostalimi organizacijami. Med upokojenci spodbuja športne, pevske, pohodniške skupine, da se lahko vključujejo v igre upokojencev dolenske regije. S skupino upokojencev sodeluje na tržnih dnevih in v zadnjih treh letih na razstavah predstavlja znane domačine in domačinke. Cvetka Vesel pripravlja letne programe društva in novice o njegovem delovanju redno objavlja v Suhorobarju in v reviji Vzajemnost ter sedaj intenzivno raziskuje razvoj šolstva v kraju za nastajajočo Monografijo Sodražice.

MARIJA LEVSTEK

Marija Levstek je vsestranska prostovoljka v občini Sodražica. Kot gasilska veteranka že več kot 40 let vestno skrbi za urejenost gasilskega doma in aktivno sodeluje pri pripravah na prireditve Prostovoljnega gasilskega društva Sodražica. Je članica sekcije Šedržank, kjer kot soorganizatorica posameznih akcij dela že od samega začetka. Na tržnih dnevih sodeluje s pripravo peciva in kuhanjem trojke. Zadnja leta z velikim veseljem priskoči na pomoč tudi oratoriju, kjer poskrbi za lačne želodčke nadobudnih otrok. Na pobudo Zavoda Parnas je prikazala peko poprtnika, v dolini raziskala nosilke peke prazničnega kruha ter organizirala delavnice za mladino in odrasle o peki poprtnika. Udeležila se je številnih razstav, sodelovala pri ustanavljanju sekcije Poprtnik v sklopu Turističnega društva Sodražica in bila pobudnica prve razstave o božičnem kruhu v občini. Njena skrb za ohranjanje kulturne dediščine se nadaljuje, saj Marija Levstek pridno zbira stare in nove člane, da bi obudili nekdanj zelo številčno skupino narodnih noš. In uspeva ji zelo dobro.

JELKA PAKIŽ

Jelka Pakiž se več kot 25 let neutrudno posveča prostovoljstvu na raznih področjih, s čimer je dala poseben doprinos občini Sodražica. Zaznamuje jo razdajanje na mnogih področjih življenja in dela v lokalni skupnosti. Jelka je bila tajnica Župnijske Karitas Sodražica vse od ustanovitve, kot prostovoljka pa je delo nadgradila še z delovanjem v medgeneracijskem društvu za kakovostno starost in medsebojno sožitje Ribnica, kjer delujejo sodraški prostovoljci. Neprecenljiv je tudi prispevek k utripu v romarskem svetišču na Novi Štifti. Kot bralka božje besede beril Jelka s poudarjenim retoričnim občutkom vsako nedeljo sodeluje pri bogoslužju. Poleg tega je kot govornica ali moderatorica prisotna na vseh prireditvah in slovesnostih. Jelko najdemo tudi med aktivnimi članicami Šedržank in Turističnega društva Sodražica. Zanimivi so tudi njeni potopisni prispevki v občinskem glasilu Suhorobar, kjer je tudi aktivna članica uredniškega odbora oz. programskega sveta. Priznanje občine Sodražica je zahvala za vse opravljeno delo in vzpodbuda za vnaprej.

Zlata plaketa

REVIR SMREKOVEC oz. REVIR SODRAŽICA

Revir Sodražica obstaja nekje od leta 1962. Na začetku je bila tu aktivna čuvajska služba in skrb za gojitvene vode. Leta 1992 je revir prerasel te okvire in začel s projektom, ki naj bi bil pridobitev za ribiško družino, predvsem pa za občino Sodražica in krajanje. Po prostorski ureditvi so odkupili neizkoriščeno zemljišče na lokaciji Smrekovec in leta 2009 začeli z izkopom in gradnjo ribnika. Od leta 2008 do leta 2018 je bilo izvedenih približno 5278 prostovoljnih delovnih ur, v kar niso všteti razni prevozi, strojno delo, orodje, ki ga je vsak član in podporni član prinesel s seboj za uporabo pri delu. Leta 2010 so pripravili otvoritev ribnika z veselico, katere izkupiček je šel v nadgradnjo projekta – izgradnjo koč. Od leta 2010 do 2017 so sodelovali na tržnih dnevih v Sodražici in sredstva, ki so jih pridobili s svojo aktivnostjo, namenili izgradnji koč ob ribniku Smrekovec. Slednji ne prispeva samo k boljšemu bivanju občanov, temveč pripomore tudi k širši razpoznavnosti občine Sodražica, pa naj bo to z ribiškim turizmom ali z dogodki, ki se odvijajo ob ribniku. Tudi sedaj večji del dela temelji na prostovoljstvu. Rezultati so vidni, ljudje pa polni idej in volje do dela.

Kaj vam pomeni prejeto priznanje oz. nagrada?

Podelitev županovega priznanja pomeni, da župan dobro spremlja dogajanje v kraju. Priznanje je hkrati dokaz, da dobro sodelujemo in prijateljujemo z društvi, sokrajinami in službami, s katerimi vsako leto opravimo to nalogo.

Metod Pucelj, koordinator prostovoljcev

To priznanje nam pomeni zelo veliko. 70 let, odkar obstaja lovska družina, je v društvu delalo veliko ljudi, ki so delali bolj sami zase. Mi pa smo se odprli širši javnosti in dokazujemo, da smo tudi ljudje, ne samo morilci divjadi. Ljudje imajo o lovcih veliko predsodkov, češ da smo lenuhi in postopači, da samo posedamo po gostilnah, v teh dveh letih pa smo pokazali, da to ne drži. Tako želimo delati tudi v prihodnje. Tudi priznanje nam je v velik izziv in spodbudo.

Franc Šivec, Lovska družina Sodražica

Ob prejemu priznanja so občutki prav gotovo prijetni, čeprav osebno nisem rada v središču pozornosti. Ne bom skromna in rekla, da si tega priznanja ne zaslužim. Zelo si prizadevam, da bi postalo življenje vsaj za mojo generacijo prijetnejše ali vsaj znošnejše. Ob tem pa veliko naredim tudi zase, ko vidim, da mi to uspeva.

Cvetka Vesel

Občinsko priznanje je nagrada za moje 25-letno prostovoljno delo. Je zahvala, da ves moj trud in prosti čas, ki sem ga namenila starejšim, otrokom in raznim dogodkom v občini, nista bila zaman. Hvala vsem, ki ste mi dali možnost in priložnost, da lahko opravljam svoje poslanstvo in delam vsa ta dobra dela v dobrobit ljudem in kraju, kjer živim.

Jelka Pakiž

Ob vabilu na podelitev občinskih priznanj sem bila resnično presenečena. Takoj sem si postavila vprašanje, kaj sem takega storila, da sem si ga zaslužila. Res je, rada delam in pomagam vsem, ki potrebujejo pomoč. To je zame popolnoma samoumevno. Za to ničesar ne pričakujem. Posebno se rada pridružim delu za dobrobit našega galskega društva.

Priznanja sem vesela. Posebno še zaradi tega, ker je nekdo prepoznal moje delo in trud za dobrobit skupnosti. Zato sem ga sprejela s ponosom in odgovorno. Potrjuje, da delam dobro, in me zavezuje, da to počnem še naprej.

Marija Levstek

Zlata plaketa in denarna nagrada Občine Sodražica nam prav gotovo pomenita veliko. V projekta ribnik in koč Smrekovec smo vložili ogromno prostovoljnega dela, zato menimo, da je ta nagrada potrditev predvsem s strani občanov kottudi Občine. V ribiškem revirju Sodražica smo izredno ponosni na vse, kar smo do sedaj naredili. Prepričani smo, da je nagrada res prišla v prave roke, saj bo za dokončanje koč potrebno še veliko dela in sredstev. Še naprej se bomo trudili, da bosta ribnik in koč Smrekovec res pravi biser sodraške doline.

V imenu ribiškega revirja Sodražica se zahvaljujem predlagateljem, ki so opazili naše delo. Hvala ribičem in vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri izgradnji ribnika in koč Smrekovec. Še enkrat hvala.

Jože Arko, vodja Revirja Sodražica

KAKO LEVE STRANKE REŠUJEJO SOCIALO

PIŠE: JOŽE TANKO, POSLANEC SDS

Ko govorimo o socialnih ukrepih, bi morali vedno imeti pred očmi vsaj vprašanja o zadostnosti, upravičenosti, sorazmernosti in pravičnosti, saj smo prepogosto priča, da se tovrstni ukrepi sprejemajo le za posamezne ciljne skupine vladajočih koalicij. Spomnimo se samo ukinitve državnih pokojnin, s katerimi se je v času Pahorjeve vlade prizadelo številne kmečke zavarovance, tako »prihranjena« sredstva pa so se namenila predvsem za prejemnike vojaških pokojnin bivših pripadnikov JLA ali njihovih dedičev.

Podobno se je koaliciji letos »odpeljalo« že dvakrat. Najprej pred parlamentarnimi volitvami, ko je stranka Levica uspela stisniti v kot vladne stranke Cerarjeve koalicije, da podprejo njen predlog zakona o socialnovarstvenih prejemkih, s katerim se je »državna pomoč za brezposelne« bistveno povišala. Pred dnevi pa je Levica skupaj s sopolisniki vseh koalicijskih poslancev dosegla še popravek zakona, s katerim se je ta znesek še nekoliko povišalo – na 392,75 evra na mesec. Dvig je enormen, saj bo vsak mesec brezposelnemu od 1. 1. 2019 dalje pripadal za pribl. 95 evrov višji mesečni znesek, kot je bil v veljavi na začetku leta. Ta skok je višji od 30 %.

Ne problematiziram ne namena ne višine zneska, saj je tistim, ki so brezposelni in kljub prizadevanju ne morejo dobiti službe, treba pomagati. Zato smo socialna država.

A ta ukrep je povzročil, da bo kar 75.592 upokojencev kljub vplačilom v pokojninsko blagajno prejelo nižjo pokojnino, kot je »državna pomoč« brezposelnim. To pa je težko sprejeti in razumeti, saj ne samo, da so upokojenci nekaj prispevali k blagostanju te države, ampak imajo precej podobne potrebe za vzdržno preživetje kot brezposelni. Marsikdaj jim je zaradi starosti in zdravstvenega stanja še težje kot mladim. Med temi upokojenci, ki bodo imeli nižjo pokojnino od »državne pomoči« brezposelnim, je kar 22.658 takih, ki so imeli ob upokojitvi med 20 in 30 let delovne dobe. Da pa je paradoks še večji, se pri upokojencih, vsaj tako pravijo, mesece trdo pogajajo za vsak evro dviga in vedno znova sporočajo, da za kaj več ni denarja. Na koncu pogajanj bodo upokojenci v povprečju prejeli letno le kakšnih 20 do 30 evrov več, medtem ko bodo v istem času brezposelni prejeli več kot 1100 evrov, kar zneso najmanj 2–3 pokojnine. Preprosto povedano, dvig pokojnin bo vsaj 20-krat manjši od dviga pomoči za brezposelne. Človek se zgrozi. Zlasti če ob tem vemo, da je vlada spet zlahka našla v proračunu šest milijonov evrov za razvoj t. i. civilne družbe in da vedno znova najde ogromne zneske za »pedenjanje« ilegalnih migrantov.

Zato najbrž težko priznamo, da je bil sprejeti ukrep za brezposelne sorazmeren in pravičen. Po mojem mnenju bi morali istočasno, ko se je sprejemal ta ukrep, sprejeti tudi ukrepe za druge prizadete socialne skupine. Upokojenci so prvi med njimi, sploh tisti, ki imajo najnižje pokojnine.

Med upokojenci pa imamo tudi take, ki so dokupovali manjkajoča leta, pa jim reforma pokojninskega sistema tega v pokojninski odmeri ni priznala, niti jim ni bilo vrnjeno valorizirano vplačilo. In med njimi so tudi kmetje, ki so v času socializma morali vplačevati t. i. širši obseg pravic, v pokojnino

pa se jim je štel t. i. ožji obseg pravic. Ko smo pred dnevi obravnavali naš predlog novele »pokojninskega zakona«, je koalicija naš predlog popravkov pokojninskih krivic soglasno zavrnila. Krivic socializma še ni dopustno popraviti. So ideološke in zato nedotakljive.

Prav iz teh primerov je razvidno, da celotna leva politika še vedno ni usmerjena k popravljanju in odpravi krivic, ampak k ohranjanju in celo ustvarjanju vedno novih krivic, saj prav na nasprotjih gradi svoj politični kapital. Razredni sovražnik, čeprav to ni več tako izpostavljen pojem, kot je bil nekoč, v vseh levih strankah še vedno živi in ga gojijo še naprej. Svojo politično ost pa usmerjajo v t. i. neoliberalizem, ne da bi sploh vedeli, kaj to je.

Kot kaže, se bo to še kar nadaljevalo. Kar pa ni ravno spodbudno.

Čestitka

Čestitam županu za ponovno izvolitev in vsem izvoljenim svetnikom. Upam, da boste še naprej ohranjali uspešnost svojega delovanja na občinski in regionalni ravni. Veselim se nadaljnega sodelovanja.

Jože Tanko, poslanec SDS

Voščilo

Vsem občankam in občanom želim blagoslovljen božič ter veliko uspeha, zdravja in družinske sreče v novem letu. Ponosno pa praznujmo tudi državni praznik, dan samostojnosti in enotnosti.

Jože Tanko, poslanec SDS

*Staro leto se bo spet od nas poslovilo,
novo nas bo z upanjem razveselilo!
Naj bo novo leto polno upanja, sreče, zdravja!*
(NN)

*Vesele božične praznike in
srečno novo leto vam želi*

Turistično društvo Sodražica

KO SPREJMEŠ SPREMEMBE, ZMAGAŠ

POGOVOR Z ANO KOMINKO

PIŠE: NINA PIRC VOVČKO, FOTO: XENIA KOMINKA

Moja tokratna sogovornica je nasmejana, zgovorna, samozavestna ženska. Nikoli ne bi rekla, da ima za seboj bolečo izkušnjo nasilja. O njej je brez olepševanja spregovorila v letos izdani knjigi *Iskanje srca v tujini*. Iskrena pripoved, nabita s spodbudami in zmagovalnim sporočilom: Zmoreš.

Ana Kominka o sebi pravi, da je Ribničanka, doma iz Preske, največ časa pa preživi v Sodražici. Spregovorili sva o njeni knjigi in njenem odnosu do sveta, nisva pa si mogli kaj, da ne bi beseda nanesla tudi na bližajoče se praznike.

V vaši knjigi je izjemno spodbuden vaš zgled, ko ste po vsakem porazu, vedno znova, zbrali moči in šli naprej. Od kod vam toliko energije?

Niti ne bom rekla, da je bila to energija. To je bila kljubovalnost notranjega duha, želja po spremembi, po boljšem. Sama zelo verjamem v ljubeče odnose in v to, da ljubezen odklepa vsa zaklenjena vrata. Hotela sem iti naprej, iskati stvari, ki me bodo navduševale. Velikokrat sem bila potolčena do tal, vendar sem v nekem trenutku, ko so se ti nemili dogodki začeli kazati tudi pri moji hčerki, spoznala, da moje skrivanje ne prinaša nič dobrega niti zanj, niti zame, niti za moj takratni partnerski odnos. Takrat sem se odločila, da tega ne smem dovoliti. Dojela sem, da otroci niso »v sosednji sobi«, vedno so zraven, okrog nas. Zato ne smemo trpeti.

Veliko let me je to »tlačilo«, a ko se je zgodila ta kljubovalnost duha, sem dojela, da zmorem. Takrat se notranjost pri ženski odpre za pozitivne stvari. Meni se je od takrat življenje čisto spremenilo. Najtežavnejša zgodba v mojem življenju je postala najuspešnejša zgodba moje življenja. To, kar sem doživela, opustila, oprostila, lahko predajam drugim ženskam, jih spodbujam in ustvarjam boljši jutri.

Nekje ste zapisali, da ste se učili od modrih žensk. Kdo so to?

Na svoji poti reševanja sem slišala veliko spodbud. Modre ženske so zame vse tiste, ki so me razumele, me spodbujale, podpirale, mi s svojim zgledom pokazale, da je mogoče. To so ženske, ki ne obsojajo, ženske, ki razumejo.

Kljub spodbudam danes še vedno večina žrtev nasilja molči. Vi ste premagali sram, odpor, skrivanje in javno spregovorili.

To je najtežje narediti. Strategija zanikanja pri ženskah, ki doživljajo kakršno koli obliko nasilnih vedenj ali zlorab, je tako močna zaradi zunanjih stereotipov družbe, okolice, soseske. In nikjer ni drugače, ne glede na to, kje na svetu živimo. Vedno se namiguje, da mora ženska narediti vse po principih, ki jih narekuje moški, sicer ni dovolj dobra in jo lahko pretepejo, nadlegujejo, naderejo, odrivajo. Mislim, da se ta stvar vleče že od tedaj, ko je Eva Adamu ponudila prepovedano jabolko. Ženska je že stereotipno kriva za vse, kar se v družini dogaja. In potem se dogaja, da jo te stvari držijo nazaj v smislu, boljše, da ne spregovorim o vsem tem, kar doživljam doma in mi je težko. Če bom spregovorila, mi bo spet težko ob ljudeh, ki so okrog mene. Tako smo naučeni in nočemo ven iz tega.

Ljudje se bojijo sprememb, pa čeprav so spremembe edina stalnica v življenju. Ko uspeš to premagati pri sebi, ko to sprejmeš, si res zmagovalc. Od zadnjega nemilega dogodka pred tremi leti in pol, ki mi

je res sprožil ogromno negativnih stvari, je zame vsak dan sprememba. O tem govori tudi naslov knjige – tujina je bila zame takrat, ko sem prišla, Slovenija, pa vsa zakonodaja, ki je nisem poznala, potem iskanje odnosa mama-hči, ki se je v nekem trenutku čisto zapletel. Tujina je tudi metafora za to, kako naj o vsem, kar se je zgodilo, povem svojim staršem. Jaz sem bila vzgojena tako, da mora ženska vse potrpeti, podpirati tri vogale hiše. Zdaj ko sem preklopila, pa ne morem nehati ozaveščati, podpirati. To je postalo moje življenjsko poslanstvo.

Omenili ste odnos s svojo hčerko. Tudi v knjigi je mogoče razbrati, da med vama vlada globoka ljubezen, pristnost, povezanost. Kako vam to uspeva?

Ta odnos je bil do zadnjega nemilega dogodka še bolj izrazit. Potem se je vse presekalo in v nekem obdobju sploh nisva mogli komunicirati. Najini srca sta se čisto zaprla. To je bilo zelo težko. Potrebovala sem ogromno znanja, potrpežljivosti, podpore svojih prijateljev. V tem času sem se naučila nekaj stvari: otroka ne smeš nikoli obsojati in s prstom kazati nanj, saj enostavno še nima življenjskih izkušenj, ki jih imamo odrasli. Poleg tega se moraš zavedati, da otroci enostavno delajo veliko napak. Najboljše, kar lahko narediš za svojega otroka, pa je, da mu začneš s svojim ravnanjem kazati, kako naj se obnaša. Sama sem bila po tem dogodku dolgo časa zelo zaskrbljena zase in zanj, dokler nisem videla, da moram sama nehati prenašati to zaskrbljenost in to zaščitništvo nanjo, da moram začeti zaupati najprej sebi in potem še njej.

Zdi se mi, da imate zelo razvito sposobnost navezovanja stikov. V knjigi ste večkrat povedali, kako zelo cenite svoje prijatelje in da z njimi radi »kofetkate«.

Jaz v Sloveniji nimam svojcev, ki že po naravi vedno priskočijo na pomoč. Vsako podporo ali pomoč sem si morala zaslužiti. Res sem hvaležna za to, koliko ljudi mi je dalo podporno okolje, nasvet, lepo besedo. Zelo rada imam ljudi in komunikacijo, v tem uživam. Vsakemu človeku dajem vedeti, da se veselim najinega pogovora, ker se bom pri njem nekaj novega naučila. Zame ni lepšega, kot je ljubeča komunikacija med ljudmi. Ko z nekom na takšen način spijem kavo, oba dobiva veliko pozitivne energije, ki jo potem poneseva v svet. Kava je zame sinonim za osebni stik s človekom.

Med prijatelji pa bi izpostavila tudi svojega partnerja Franca. Imela sem srečo, da sem ga spoznala. Ves čas reševanja je bil on moja opora. Zelo ga spoštujem in ljubim. Seveda tudi v najinem razmerju ni vse samo cvetoče. Jaz imam svoje kovčke iz preteklosti, on ima svoje, vendar je brezpogojna ljubezen očitno v tem, kar midva živiva.

Stik z ljudmi iščete tudi v obliki prostovoljnega dela. V Ribnici ste prostovoljka Medgeneracijskega društva, v Sodražici vas videvamo kot članico Sadržank ...

To prostovoljstvo sem povzela od svoje mame, ki je bila vedno vključena v kakšen klub podeželskih žena ali molitveni krožek. Že tretji mesec bivanja v Sloveniji, ko nisem še niti slovensko govorila, sem postala prostovoljka v domu starejših v Ribnici. Tam je bila gospa, varo-

vanka doma, ki se me je lotila učiti slovenščine. V Ljubljano sem hodila na tečaj, ona pa me je čakala vsak dan, da je z mano delala domače naloge. To je bila zame taka krasna izkušnja, ta gospa, ki ni imela svojih otrok, pa je ravno tako v meni videla svetlo lučko. Potem sem naredila tečaje na Inštitutu Antona Trstenjaka ter na Zvezi prijateljev mladine Ljubljana Moste Polje. Ko sem prihajala v Sodražico k partnerju Francu, se je začelo dogajati povezovanje žensk v sekcijo Šedržank in sem postala članica. Tu bi povedala, da sem zelo hvaležna ženskam, da so me sprejele brez kakršnih koli zadržkov. Danes veliko teh žensk štejemo za svoje prijateljice; zelo jih spoštujem in imam rada.

Mislim, da gre tudi pri prostovoljstvu za mojo ljubezen do ljudi. Ko opravljam to delo, se zelo dobro počutim, poleg tega sem se zelo veliko naučila. Zdaj pripravljam svoje programe, ki jih bom, upam, čez nekaj mesecev izvajala v okviru svojega zavoda.

Svoj zavod Sena plus ste ustanovili maja letos – čestitke. Kaj počnete trenutno?

Ena od stvari, ki bi jih izpostavila, je, da smo konec novembra na knjižnem sejmu v Cankarjevem domu pod okriljem mojega zavoda organizirali debatno kavarno. Gostila sem Nino Kočar, direktorico Lunine vile, Inštituta za zaščito otrok, mag. Martina Lisca z Inštituta Stopinje, varuhinjo človekovih pravic Vlasto Nussdorfer. Dogodek je povezovala Jadranka Glavač iz Društva varnega zavetja. Zelo velik poudarek smo dali na ustvarjanje varnega okolja za otroke.

Kakšne praznike imate najraje, kako radi praznujete, s kom?

Vzgojena sem v zelo pobožni družini, tako da imam od tu navado, da še posebej praznujemo božič in veliko noč. Bi pa poudarila, da je praznik lahko vsak dan, če želimo praznovati. Zelo rada imam božično vzdušje, rada pripravljam in pečem božične sladice, vedno imam okrašeno hišo. Dajem poudarek vsemu temu, kar sem se naučila doma kot otrok, z lahkoto pa rečem, da je zame največji praznik, ko imam dovolj časa, ko se dobro počutim, ko sem v bližini ljubljanih oseb – moje hčere in zdajšnjega partnerja – in ko uspem ustvariti neki okvir dobrega počutja. Če traja ta občutek petnajst minut, je petnajst minut, če lahko traja tri dni, pač tri dni. Spoštujem pomen vsakega praznika, zase pa ga naredim po svoje.

Kaj si najbolj želite za novo leto?

Res si želim ljubeče okolje, v katerem bom lahko samozavestno dihala, kjer ne bom obremenjena s stvarmi, ki so v življenju praktično nepotrebne. Ne potrebujem veliko. Samo mir, včasih tišino ter ljubeče odnose okrog sebe. Najbolj od vsega pa si želim možnost ohranjati ljubezen, ki mi je ostala kljub vsemu stvarjem, ki so me ovirale, da bom lahko še naprej ustvarjala ljubeče odnose.

MEDGENERACIJSKO SOŽITJE IN PROSTOVOLJSTVO

PIŠE: DARJA VETRIH

Konec novembra 2018 se je v občinskih prostorih še tretjič letos zbrala skupina posameznikov, ki so se odzvali povabilu, da po svojih močeh pripomorejo k medgeneracijskemu sodelovanju. Skupino, katere delovanje je povsem neformalno, predstavljajo predstavnice in predstavniki šole, zdravstvenega doma, centra za socialno delo, Karitasa, Rdečega križa, Občine, Društva upokojencev Sodražica, Mladinskega kluba, Kluba Kresnička, Medgeneracijskega društva, občasno pa se ji pridruži še kdo. Vabljeni so bili predvsem predstavniki gasilskih društev, saj gre za člansko najštevilčnejša in po vseh krajih prisotna društva. Prvega sestanka v februarju so se poleg župana Blaža Milavca udeležili tudi posamezniki, ki sami ali v okviru društev že nudijo prostovoljno pomoč. Uvodoma so udeleženci predstavili svoje izkušnje in poglede glede pomoči potrebnih v občini in ugotovljeno je bilo, da se marsikaj na tem področju že dogaja. Zelo aktivno je Društvo upokojencev, bodisi z akcijami, ki jih vodi samo (npr. Starejši za starejše), bodisi v sodelovanju z Rdečim križem in Karitas, pa tudi šolo.

Namen projekta Medgeneracijsko sožitje je torej (so)delovati na humanitarnem in socialnem področju. V prvem letu je sodelovanje obrodilo precej idej, konkretnih ugotovitev in dejanj. Veliko posameznikov je namreč pripravljenih pomagati, večkrat pa sodoben tempo življenja otežuje tovrstno pomoč. Mladi so med tednom pretežno v krajih šolanja, aktivno prebivalstvo v službah. Starejšim je z mislijo, da nočejo biti v breme, težko izraziti prošnjo, da potrebujejo pomoč. Potrebnega je precej truda, da se vzpostavi zaupanje in naveže stik. Ugotovljeno pa je bilo tudi, da pomoči niso potrebni zgolj starejši in bolni, ampak tudi družine, ki se soočajo z demenco, duševnimi boleznimi, in družine z mlajšimi otroki.

Pomoč starejšim je dobrodošla na različnih področjih – od razlage, kako upravljati daljinski upravljalnik za TV in rokovati z mobilnim telefonom, do priprave drv, košnje okoli hiše in kidanja snega. Marsikdo pa potrebuje predvsem toplo besedo in druženje. Tega ni manjkalo na res lepo obiskani prireditvi letos na Gori, ki je tudi bila rezultat sodelovanja v skupini za medgeneracijsko sožitje.

Ne glede na drugačen način življenja, kot so ga bili vajeni naši starši in stari starši, še vedno velja, da vsak, ki daje, hkrati tudi prejema. Da tovrstna pomoč bogati posameznika, mu daje nove izkušnje, znanja in spoznanja. Prostovoljstvo lahko daje brezposelnim (predvsem dolgotrajno brezposelnim) ali pa upokojencem, ki so še aktivni, tudi občutek vključenosti in dviga samozavest. Ne nazadnje je lahko tudi denarno nagrajeno, če ga izvajajo prejemniki denarne socialne pomoči. Več informacij o tej obliki izvajanja prostovoljnega dela lahko zainteresirani dobijo na centru za socialno delo.

Občanke in občani!

Prihaja najlepši čas v letu, čas veselja in prijetnih pričakovanj. Žal pa živijo med nami tudi bolni in osamljeni, ki med prazniki stisko še bolj občutijo.

Sosedje, sovaščani, poglejte v teh zimskih dneh čez plot svojega doma in naredite kakšno dobro delo. Pomagajte bližnjemu v stiski, obiščite ga, recite mu kakšno prijazno besedo. Predvsem pa ob obilnem sneženju poglejte po vasi, vzemite lopato, naredite pot do ljudi, ki tega dela sami ne zmorejo več. Vzemite si čas za sočloveka, če vam vaše obveznosti to dopuščajo. Ni treba delati velikih stvari, delajmo majhne z ljubeznijo.

Cvetka Vesel, vodja projekta Medgeneracijsko sožitje

Da je knjiga Iskanje srca v tujini ugledala luč sveta, je Ana Kominka nadvse hvaležna mag. Martinu Lisicu, Mirjam Trdan in Miklovi hiši.

RAZKRITI NEVERJETNI OSTANKI RIMSKEGA ZIDU

PRIPRAVILA: DR. KATHARINA ZANIER (VODJA PROJEKTA CLAUSTRA+), ZAVOD ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE SLOVENIJE

Arheologi in restavratorji Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije so v poletnem času v okviru projekta Claustra+ na lokacijah poznorimskega obrambnega sistema Claustra Alpium Iuliarum na Gradišču pri Robu in Benetah izvedli arheološke ter konservatorsko-restavratorske posege za potrebe prezentacije arheoloških ostalin. 23. oktobra 2018 so z deli zaključili.

Poznorimski notranji obrambni sistem Claustra Alpium Iuliarum predstavlja največji gradbeno-inženirski podvig iz rimskega obdobja pri nas in ga uvrščamo med najpomembnejšo kulturno dediščino v Sloveniji. Sestavljen je iz odsekov kamnitih zidov, stolpov, trdnjav in utrd, ki so varovali osrčje rimskega imperija pred sovražnimi vdori in služili nadzoru nad trgovino in premiki prebivalstva. Danes lahko ostanke posameznih zapor najdemo od Reke na Hrvaškem preko Prezida do Babnega Polja v Sloveniji, nato čez Bloško planoto, območje Vrhniko in Ajdovščine, pa vse do Zarakovca pri Cerknem. Navidezna črta je dolga približno 130 km. Najdaljša zopora, ki se nahaja nad Vrhniko (Ajdovski zid) in meri skoraj 8 km, je imela vsaj 35 stolpov. Arheološko je dokumentiranih več kot 19 lokacij z več kot sto stolpi, štirimi trdnjavami in petimi utrdami.

Na lokaciji Gradišče pri Robu je bil očiščen in prezentiran presek zapornega zidu ob poti do slapu Kobilji curek. Zid je bil poškodovan in deloma uničen v času gradnje gozdne ceste in je bil do nedavnega viden le kot zaraščen nasip. Z arheološkim posegom je bila odkrita celotna širina zidu, ki je na tem mestu obsegala celo 2 m, ter pohodni pas zidu z estrihom vzdolž višjega prsobrana. S konservatorsko-restavratorskimi deli so bile strukture nato utrjene in so sedaj prezentirane sub divo oz. na prostem.

Zatem so nadaljevali z deli na delu zapornega zidu in stolpu na Benetah, ki stoji ravno na meji med Notranjsko in Dolenjsko. Koronine bukovih dreves so tukaj tesno oklepale arheološke strukture, zato je bilo terensko delo za arheologe Centra za preventivno arheologijo ZVKDS zelo zahtevno. Odkrili so celoten obseg stolpa, ki je bil znotraj in zunaj ometan. Ob stolpu sta se nadaljevala kraka zapornega zidu, ob katerem so bili odkriti tudi oporniki. Slednji so nosili leseni mostovž, po katerem so se premikali in stražili rimski vojaki. Poleg tega so arheologi odkrili različne pohodne površine stolpa ter žganinske plasti oz. razne sledove uničenja in požara: celo kamni v strukturah so bili razpokani zaradi izpostavljenosti visokim temperaturam. Odkritih je bilo zelo malo drobnih najdb, saj so se vojaki v stolpu verjetno zadrževali le občasno. Ob izkopu drenažnega jaška pa so arheologi prišli do osupljive najdbe, ki presenetljivo ne sodi v poznorimsko obdobje: našli so namreč steklenico s sporočilom, tako imenovano časovno kapsulo, ki so jo za seboj pustili arheologi, ki so na tej lokaciji izkopavali leta 1970. V sporočilu, starem 48 let, so bila zapisana vsa imena članov arheološke skupine, ki so takrat opravili raziskave na delu stolpa. Strukture stolpa so nato strokovnjaki Restavratorskega centra ZVKDS zelo skrbno utrdili in restavrirali.

Dela v okviru projekta Claustra+ (Čezmejna destinacija kulturnega in zelenega turizma Claustra Alpium Iuliarum) bodo sodelavci ZVKDS nadaljevali tudi prihodnje leto: na omenjenih lokacijah bodo postavljene informativne table in arheostereoskop s tridimenzionalnimi rekonstrukcijami poznorimskih struktur. Poleg tega bodo v letu 2019 tudi izvedli obsežne posege za prezentacijo izbranih lokacij tako imenovanega Ajdovskega zidu pri Vrhniko. S temi in tudi drugimi dejavnostmi želijo povečati dostopnost in prepoznavnost poznorimskega obrambnega sistema Claustra Alpium Iuliarum. Nedvomno ima Claustra namreč potencial biti ena izmed najprivlačnejših destinacij na čezmejnem območju, ki lahko

stopi ob bok sorodnim destinacijam v tujini, kot sta Dežela Hadrijanovega zidu ali nemški limes. Projekt poleg vodilnega partnerja, Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, izvajajo še trije slovenski in pet hrvaških partnerjev. Trajal bo do 31. 1. 2020 in je sofinanciran s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj, skupna vrednost pa znaša 1.779.988,15 evra.

Osnovna šola dr. Ivana Prijatelja Sodražica
vabi na prireditev

OB DNEVU SAMOSTOJNOSTI IN
ENOTNOSTI TER PRED PRIHAJAJOČIMI
BOŽIČNO-NOVOLETNIMI PRAZNIKI,

ki bo
v **ČETRTEK, 20. 12. 2018, ob 17.30**
v Športni dvorani Sodražica.

Kulturni program bodo oblikovali:

- učenci OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica
- Društvo mažoret Sodražica
- plesalke in plesalci naše šole v sodelovanju s Plesno šolo Bolero

Vljudno vabljeni!

PREIMENOVANJE PODRUŽNIČNE ŠOLE PO DR. JANEZU EVANGELISTU KREKU

PIŠE: MAJDA KOVAČIČ CIMPERMAN, RAVNATELJICA

V torek, 27. novembra, je potekala slovesnost ob preimenovanju Podružnične šole Sveti Gregor, ki deluje v sklopu osnovne šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica, v Podružnično šolo dr. Janeza Evangelista Kreka. Tako je Slovenija dobila prvo šolo, poimenovano po dr. Kreku.

Datum slovesnosti je bil izbran na rojstni dan Janeza Evangelista Kreka, ki se je rodil pred 153 leti pri Svetem Gregorju, v prostorih takratne osnovne šole, očetu učitelju pri Svetem Gregorju in materi domačinki iz Sodražice. Krek je bil slovenski politik, sociolog, pisatelj, teolog, publicist in časnikar.

Slovesnosti so se poleg učencev, staršev in zaposlenih udeležili tudi visoki gostje: podpredsednik Državnega zbora Jože Tanko, poslanka Državnega zbora Ljudmila Novak, dr. Janez Juhant, župan občine Ribnica Jože Levstek in župan občine Sodražica Blaž Milavec, načelnik UE Ribnica Primož Bučan, profesorica s Pedagoške fakultete Ljubljana dr. Tatjana Devjak, profesor s Pedagoške fakultete Koper dr. Janez Drobnič, nekdanji ravnatelj šole Jože Košmrlj, predsednik Muzejskega društva Ribnica France Ivanec, dekan Ribnice mag. Anton Berčan in prodekan Franc Bizjak, župnik pri Svetem Gregorju Andrej Mulej, predsednik GZ Ribnica Cveto Marinšek, predsednik KGZS Franc Prelesnik, z Območne obrtne zbornice Ribnica Franc Lesar, Aleš Primc, župani sosednjih občin, ravnateljice in ravnatelji sosednjih OŠ, učiteljice in učitelji sosednjih OŠ, nekdanji zaposleni na šoli in številni domačini Slemen.

Na slovesnosti smo poudarili, da smo ponosni, da naša podružnična šola kot prva slovenska šola nosi ime po dr. Janezu Evangelistu Kreku, velikanu slovenske besede, domoljubu in velikemu kulturniku. Bogat kulturni program so pripravili učenci Podružnične šole dr. Janeza Evangelista Kreka z mentoricami, nekdanji učenci podružnične šole, ki obiskujejo Glasbeno šolo Ribnica, in člani Kulturno-umetniškega društva Sveti Gregor. Slavnostni govornik je bil dr. Janez Juhant.

V dvorani pri Svetem Gregorju pa smo v sodelovanju z Muzejskim društvom Ribnica pripravili tudi razstavo o življenju in delu dr. Kreka. Na prireditvi smo od predsednika MD Franceta Ivanca izvedeli, da vse razstavne panoje podarjajo Podružnični šoli dr. Janeza Evangelista Kreka Sveti Gregor, saj menijo, da je tu pravo mesto za stalno razstavo o dr. Kreku. Za to gesto smo jim iskreno hvaležni.

Ideja o novem imenu podružnične šole se je rodila 3. junija 2017 na prireditvi v počastitev 100-letnice smrti dr. Janeza Evangelista Kreka prav v dvorani pri Svetem Gregorju. Gospod Aleš Primc je v svojem nagovoru spodbudil domačine, da se zavzamejo, da Krek v svojem rojstnem kraju poleg spominske plošče s svojim reliefom na pročelju šole dobi še »šolo«, ki bo nosila njegovo ime in širila njegov duh učenosti naprej skozi mnoge generacije Slemencev in Slovencev. Ideja je padla na plodna tla, saj so domačini v dveh dneh zbrali podpise in gospod Vinko Levstek je pripravil zapis o pobudi. Predsednik KUD Sveti Gregor Rudi Adamič je dodal pisno podporo k predlogu za preimenovanje in že tri dni po dogodku, 6. junija, smo na šolo prejeli dopisa in pobudo za začetek postopka preimeno-

vanja podružnične šole.

V pobudi so zapisali, da je dr. Krek eden najvidnejših Slovencev v vsej zgodovini, ki ima svoje korenine v Slemenih. Bil je človek, ki je razumel in doumel resnost in potrebe časa, v katerem je živel, pa ne samo razumel, temveč je s požrtvovalnim delom in angažiranostjo tudi odločno usmerjal. V zapisu so izpostavili najpomembnejše karakterne poteze in lastnosti dr. Kreka: nesebičnost, pogum, rahločutnost, bil je izreden organizator in je znal zbrati svoje sodelavce, naprej ga je gnala ljubezen do bližnjega. Njegova srčna dobrota in preprostost sta osvajali ljudi.

V želji, da se tudi za prihodnje rodove ohrani spomin na našega slavnega rojaka in pomembno osebnost v slovenski zgodovini, so domačini in kulturniki predlagali, da stečejo postopki in razprave o preimenovanju šole.

Celoten učiteljski zbor šole je bil s predlogom seznanjen 4. julija na pedagoški konferenci in po razpravi je bil soglasno sprejet sklep, da podpiramo preimenovanje Podružnične šole Sveti Gregor v Podružnično šolo dr. Janez Evangelista Kreka. S pobudo osnutka o preimenovanju šole sta bila septembra seznanjena tudi svet staršev in svet šole. Vse gradivo je bilo nato predano v obravnavo še Občinskemu svetu Občine Sodražica, ki je ustanoviteljica OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica, ki ima v svoji sestavi tudi podružnično šolo in enoto vrtca pri šoli.

O svoji nameri o preimenovanju šole pa je bil s predlogom pobude seznanjen tudi župan občine Ribnica, ki je financer naše podružnične šole in ki je preimenovanje tudi vseskozi podpiral. Občinski svet Občine Sodražica je predlog o preimenovanju šole obravnaval na redni seji 6. decembra 2017 in po skrajšanem postopku je bil sprejet Odlok o spremembi Odloka o ustanovitvi javnega izobraževalnega zavoda OŠ in v 1. in 2. členu dodano, da se naziv Podružnična šola Sveti Gregor nadomesti s Podružnična šola dr. Janeza Evangelista Kreka Sveti Gregor.

Tako je od ideje do uradne realizacije in formalnih postopkov minilo točno pol leta in šola nosi ime po dr. Kreku. S tem daje poseben pečat in identiteto kraju ter ljudem tega kraja.

Iskrena zahvala gre vsem domačinom, ki so s složnim delovanjem pokazali, da jim je mar za šolo v kraju in za njen nadaljnji obstoj ter razvoj.

Vsi na šoli smo ponosni, da bosta dr. Krek in njegov duh živela z novimi generacijami, ki bodo stopale v našo hišo učenosti pri Svetem Gregorju.

ZAHVALA

Osnovna šola dr. Ivana Prijatelja Sodražica se iskreno zahvaljuje Muzejskemu društvu Ribnica, predsedniku Francetu Ivanču in kustosinjam, ki so pripravile razstavo o dr. Janezu Evangelistu Kreku in jo postavile za našo slovesnost ob preimenovanju podružnične šole po dr. Kreku v dvorani pri Svetem Gregorju.

Najlepša hvala za vaše izjemno darilo na naši slovesnosti, saj ste nam zaupali, da je »razstava naša« in da je dvorana kulturnega doma pri Svetem Gregorju mesto, kamor dr. Krek s svojo veličino nedvomno sodi.

*Majda Kovačič Cimperman,
ravnateljica OŠ dr. Ivana Prijatelja Sodražica*

TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK IN SVETOVNA KUHINJA

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: MAJA ŽITNIK, PROF., VODJA TEHNIŠKEGA DNE

16. november je za vse šole in vrtce prav poseben dan, saj se v okviru dneva slovenske hrane odvija projekt Tradicionalni slovenski zajtrk. Vsi otroci in zaposleni zjutraj zajtrkujejo tradicionalna slovenska živila. Na zajtrku sta se nam pridružila tudi župan Blaž Milavec in čebelar Ludvik Ambrožič. Kot že tradicionalno smo se tudi letos vsi iz vrtca in šole pridružili najštevilnejšemu pevskemu zboru in ob deseti uri zapeli Slakovo pesem Čebelar.

Na naši šoli in v vrtcu smo zajtrkovali ekološki črni kruh, ekološko mleko, maslo, domači med g. Ambrožiča in ekološka jabolka. Otrokom je zajtrk všeč in iz leta v leto narašča število otrok, ki ga pojedjo v celoti. Med zajtrkovanjem smo se z učenci pogovarjali o prekomernih ostankih hrane v razvitem svetu, lakoti ter o odnosu do hrane in s tem tudi spoštovanju do narave.

Zajtrku so sledile delavnice za učence od 6. do 9. razreda na temo Svetovna kuhinja. Učenci so preizkušali svoje kuharske veščine v pripravi različnih tradicionalnih jedi Velike Britanije, Italije, Mehike, Vietnamera, Brazilije, Japonske, Grčije in Španije. Vzdušje je bilo ustvarjalno in delavno, zadnje šolsko uro pa so svoje jedi predstavili v dvorani šole in jih degustirali. Vsaka miza je bila označena z deželo, ki so jo predstavljale jedi, naloga učencev pa je bila tudi, da na kartončke napišejo imena jedi ter označijo alergene. Katere jedi so pripravili? Polovica učencev 6. razreda je pripravila tradicionalno sladico etonskih študentov, imenovano Eton mess, pravi čaj z mlekom, zraven so spekli čajne kolačke, imenovane English scones, ki se prerežejo, namažejo z marmelado ali maslom in postrežejo s sladko smetano ob popoldanskem čaju. Druga polovica učencev 6. razreda je pripravila tradicionalne italijanske jedi: tiramisu, solato Caprese z rukolo in popečeno brusketo s česnom in oljčnim oljem. Učenci 7. razreda so pripravljali mehiške jedi, kot so enchilade in tacosi, zraven pa postregli značilne omake: guacamole, pico de gallo, pekočo salso ipd. Druga polovica razreda je pripravljala vietnamske spomladanske zavitke: riževe liste je polnila z različnimi vrstami zelenjave, tofuja in rakcev, vse skupaj pa postregla s pikantno arašidovo in sladko-pikantno omako. 8. a se je uril v natančnosti in čistoči, ki je tipična značilnost Japoncev, ter pripravil različne vrste sušija – maki, ura maki in nigiri suši z različnimi nadevi (avokado, zelenjava, losos, raki) – ter tradicionalno miso juho z rezanci udon. 8. b je pokukal v brazilsko kulinariko. Tropsko sadje, kot so mango, papaja, limete ipd., so učenci uporabili v različnih napitkih (brazilska limeada), sladicah (mangova krema) ter najbolj

priljubljeni brazilski sladici – brigadeiros, ki je podobna našemu čokoladnemu ježku. 9. razred je pripravljaval evropske jedi. Prva polovica učencev je pripravila grške jedi, kot so značilna grška solata, tzatziki ter desert iz grškega jogurta, medu in oreščkov. Druga polovica je pripravila značilno krompirjevo špansko tortiljo iz krompirja in zelenjave v obliki torte in hladno paradižnikovo juho, imenovano gazpacho. Lahko rečem, da sem bila nad izvirnostjo učencev izredno presenečena. Vizualna podoba miz in posameznih jedi je bila estetsko dovršena in bi se po mojem mnenju kosala z videzom jedi, ki jih strežejo v restavracijah.

In katere jedi so učencem najbolj tekstile? Z miz so najhitreje izginile sladice, tj. italijanski tiramisu, britanski Eton mess, brazilski brigadeiros in čajni kolački. Ampak tudi glavne jedi, predvsem mehiške enchilade in japonski suši, so bile priljubljene jedi, po katerih so segali učenci.

Mislím, da so bili učenci s takšnim dnevom dejavnosti zadovoljni, da so uživali v pripravi različnih jedi, domov pa odnesli še kakšno idejo, kako pripraviti zanimivo jed iz tujih dežel.

GASILCI NA OBISKU V VRTCU SODRAŽICA

PIŠE: TADEJA TOPOLNIK, POMOČNICA RAVNATELJICE, FOTO: ARHIV VRTCA

Obisk gasilcev v jesenskih dneh je že stalnica v našem vrtcu. V sklopu tedna otroka so nam tako tudi letos dan popestrili požrtvovalni sodraški gasilci, ko so prišli v našo sredo med zvedave otroške obraze.

V uvodu je zbrane otroke in vzgojiteljice nagovoril Metod Pucelj iz PGD Sodražica, ki je otrokom razložil, kakšna je vloga gasilcev v našem vsakdanjem življenju, na kakšne načine nam lahko pomagajo ob različnih težavah (npr. požari, prometne nesreče, ujme). V nadaljevanju je razložil in pokazal, kakšno opremo in pripomočke gasilci uporabljajo pri svojem delu. Za piko na i so se lahko vsi otroci našega vrtca, ki so želeli, ob prijazni pomoči gasilcev preizkusili v gašenju z brizgalno cevjo.

V imenu otrok in zaposlenih v Vrtcu Sodražica se iskreno zahvaljujem vsem gasilcem, ki vedno znova prihajajo med nas, da nam približajo svoje delo. Cenimo, da si kljub obilici dela vedno znova vzamejo čas za najmlajše občane naše občine ter tako s svojim zgledom že v zgodnjih otroških letih pri otrocih zbujejo zanimanje za gasilstvo, ki je

prav gotovo ena od družbenokoristnih aktivnosti, s katero lahko posameznik prispeva k večji kakovosti življenja skupnosti.

ANGUS IN ŠKOTSKO GOVEDO V SODRAŠKI OBČINI

AKTIVNOSTI KMETIJSKEGA KROŽKA

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: ERNEST PIRNAT, MENTOR KMETIJSKEGA KROŽKA

Članice in člani kmetijskega krožka OŠ Sodražica smo v jesenskem času spoznavali različne dejavnosti in opravila na okoliških domačijah (npr. stiskanje sadja, sajenje sadnih dreves, skrb za živali). V mesecu novembru smo se peš odpravili v Globel, kjer smo si ogledali angus govedo. Gre za globalno vse bolj razširjeno mesno pasmo, ki pridobiva vodilno vlogo v goveji kulinariki. Angus govedo je črne barve, brez rogov in hitre rasti. So zelo spretni, nekoliko plašni, a prilagodljivi na zahtevne razmere v naravi. Boštjan Mihelič je v okolici domačije postavil zgledne pašnike, s petimi linijami nerjaveče žice (standardni pašni pastir za oviranje velikih zveri). Trenutno redijo dve breji telici in plemenskega bika. V prihodnjem letu pričakujejo povečanje črede.

Na domačiji mentorja krožka tretje leto redijo višavsko škotsko govedo. Tudi to je tipično mesna pasma, ki pa je v naspotju z angusi počasni rastoča in ima izrazito rogovje. Njihovo meso je znano po visoki vsebnosti železa in za rdeče meso zamenljivih vrednosti nasičenih maščob. Tudi škotsko govedo je izrazito prilagojeno na naravne razmere, saj je relativno nezahtevno glede krme in zaradi goste in dolge dlake zelo prilagojeno na zimske razmere. Ker so nekoliko težje udomačljivi (so bolj divji in niso primerni za rejo v hlevih) so zelo primerni za naše kraje, saj lahko preživijo celo leto na prostem, pred zvermi pa se branijo z neustrašnim karakterjem in ostrimi rogovi. Videti jih je mogoče na pašnikih v okolici sodraškega pokopališča.

Učenci kmetijskega krožka so bili navdušeni nad rejo omenjenih živali. Upamo, da bo zanimanje najmlajših za živinorejo nadaljevalo tudi v prihodnje. Živinoreja je bila v naših krajih pred več desetletji močno zastopana. Rjava pasma tega območja je bila priznana daleč na okoli. Telica rjave pasme mentorjevega pokojnega starega očeta je pred skoraj 40 leti na jugoslovanskem sejmu v Nišu prejela zlato priznanje. Že več kot stoletje pa je mineva od zgledno urejenih pašnikov na Travnici gori, ki so poželi zanimanje tudi za poznavalce kmetijstva širom takratne Kranjske. Za Travnico goro so nekateri pred časom menili da bi lahko postala mala Velika planina ... Zakaj pa ne, če se bo zanimanje mladih nadaljevalo?

*Vsak dan je nov čas za sanje,
Za male in velike želje,
za smeh in radosti,
za veselje,
vsak dan naprej pot nas pelje.
(Tone Pavček)*

*Želimo, da vas vsak dan v letu 2019
spremlja zdravje, nasmeh na obrazu,
radost v srcu in veselje.*

*Ravnateljica
Majda Kovačič Cimperman
s sodelavkami in sodelavci iz
Osnovne šole dr. Ivana Prijatelja Sodražica
ter enote vrtca pri šoli*

DRAGA DEDEK MRAZ IN BOŽIČEK,

PIŠEM KAR OBEMA HKRATI. ŽEPNINA JE BOLJ MAJHNA, PA GLEDAM NA VSAK EVRO. MAMI JE LETOS OSTALA BREZ SLUŽBE, PA SMO BOLJ NA TESNEM Z DENARJEM. AMPAK SE NE PRITOŽUJEM. MI JE VŠEČ, KO PRIDEM IZ ŠOLE IN JE NEKDO DOMA. PONAVIDI ŽE DIŠI IZ KUHINJE. DANES JE BILA ZA KOSILO ENOLONČNICA, RIŽEV NARASTEK IN DOMAČ KOMPOT. TO SMO JEDLI, KO JE BILA ŠE BABI ŽIVA. SEM ŽE POZABIL, KAKO JE DOBRO.

RAD BI VAMA POVEDAL, DA NE POTREBUJEM NIČESAR. IMAM VSE, TOPEL DOM, PRIJATELJE IN PŠA. ČE VAMA PA VSEENO OSTANE KAKŠNA SLADKARIJA, PA ITAK VESTA, KJE SEM DOMA.

VAJIN JURE

NOVICE IZ DRUŠTVA UPOKOJENCEV SODRAŽICA

PIŠE: CVETKA VESEL, FOTO: ZMAGA MOHORIC

JESENSKI IZLET

Jesenskega izleta v Kostanjevico na Krki in njeno okolico se je udeležilo več kot 40 članic in članov našega društva. Na izletu vedno povežemo poučno z zabavnim. Ogljedali smo si staro mestno jedro Kostanjevice, ki se je razvilo na otoku reke Krke. Zaradi pogostih poplav se je mesteca oprijelo ime »dolenjske Benetke«. Na Benetke pa spominja tudi vrsta kulturnih spomenikov. Nekatere smo поблиže spoznali. Sledil je skok v podzemlje, v kraško Kostanjeviško jamo, ki izstopa po lepoti in pestrosti kapniških tvorb. Lepo se vidijo razne oblike, kot so Kristus, sablja, kralj Matjaž, mavrica in druge. V jami je tudi pester živalski svet. Ob dobrem vodenju je bil ogled še bolj zanimiv.

Med zabavnim delom izleta so bila tudi nagradna vprašanja, povezana s kraji in značilnostmi tega območja. Cviček je vsem poznano vino, ampak naštet, katere vinske sorte vsebuje, pa ni bilo tako enostavno. Kot najboljša poznavalka vina se je izkazala Fanika. To ni bila reklama za uživanje alkohola, ker smo pred tem opozorili na vse negativne posledice prekomernega pitja. Eno izmed vprašanj je bilo povezano z imenom gostišča Žolnir, kjer nas je čakalo okusno kosilo. Pojasniti je bilo treba pomen besede »žolnir«. Ivo je kot iz topa izstrelil, da je to narečno ime za inženirja. Ta inženir je Josef Ressel, izumitelj ladijskega vijaka, ki je tu na Krki delal poskuse za svoj izum. Imeli smo priložnost, da smo si njegovo zanimivo napravo tudi ogledali. Glavna nagrada,

steklenica cvička, je bil namenjena tistemu, ki nas bo na izletu najbolj zabaval. Domislice, šale in smešne dogodivščine so kar deževale, celo pridigo Janeza Svetokriškega smo poslušali. Nagrado sta si prislužila kar dva, Matic in Lojz. Čestitke! To ni bil dan kot vsak dan, to je bil poseben dan.

USTVARJALNE DELAVNICE

Na prvi delavnici v novembru smo izdelovali božično-novoletne voščilnice. Čeprav je bila osnova za izdelavo pri vseh enaka, je vsaka izdelovalka na izdelku pustila svoj pečat. Nastalo je okoli dvesto ličnih voščilnic, dovolj za vse naše člane, občane po domovih in vse, s katerimi sodelujemo. Vabilu se je odzvalo kar 15 upokojenk, tudi upokojenci so pomagali. Nevenka se je posebej potrudila in osnovo za voščilnice kar nakvačkala. Precej voščilnic je naredila še Jasna, ki se nam je priključila preko programa MEPI. Zelo živahno je v teh mesecih pri kvačkaricah, ki so še bolj aktivne kot ponavadi. S svojimi izdelki bodo prispevale k lepši praznični podobi svojega doma, kraja in sodelovale tudi na kakšnem tekmovanju. Pripravljeni so tudi copatki za novo-rojenčke za naslednje leto. V VGC Skupaj je potekala kuharska delavnica. Predavateljica je poudarila pomen zdrave prehrane in pripravila obložene kruhke. Dobre ideje za praznične dni.

DRUŠTVO UPOKOJENCEV: STE ŽE KDAJ POMISLILI NA TO?

Čisto po naključju mi je v roke prišel Suhorobar iz leta 2008. Z zanimanjem sem prebrala članek z naslovom: Društvo upokojencev: Ste že kdaj pomislili na to?, ki sem ga takrat napisala. Sedaj, deset let starejša, še vedno stojim za prepričanji, ki sem jih takrat izrazila, zato nekatera še enkrat ponavljam.

Danes stereotipi o starejših, ki naj bi bili predvsem bolni, pasivni, v breme sebi in družbi, ne držijo. Zase pričakujemo več. Živimo v storilnostni družbi in vanjo se aktivno vključujemo. Medicina je ovrgla mit, da s starostjo ugasne ustvarjalnost, da se starostniki ne morejo prilagoditi novim okoliščinam ... Rav-

no nasprotno, znanstveniki so ugotovili, da so na nekaterih področjih starejši celo boljši od mlajših. To je tam, kjer je treba povezati znanje o družbi in družbenem okolju ter čustva, da lahko postaneš boljši človek, strpen in širok. Govorimo, seveda, o tistih starejših, ki ostanejo telesno in miselno dejavni, pri katerih se ne izgubijo povezave v možganih, ki so za to potrebne.

V Društvu upokojencev si pri svojem delovanju nalagamo vedno več aktivnosti in nove naloge. Cilj vseh aktivnosti je ohraniti naši generaciji jasno miselnost in telesno vitalnost. V svoje vrste vabimo nove članice in člane. Dejavnosti so pestre, od kulture, športa, rekreacije, izletov do socialnih in humanitarnih dejavnosti. Ste že pomislili na to, da bi se nam priključili? Bliža se začetek novega leta, čas je za nove spremembe. Razmislite o tem. Potrebujemo nove, sveže ideje, ki jih lahko pomagata uresničiti.

NAČRT DELA ZA NASLEDNJE MESECE

- Delavnica ročnih del (kvačkanje) vsako sredo ob 9. uri
- Obiski naših občanov na domu in v domovih za starejše
- 26. 12. 2018 štefanovanje v gostilni Urška v Zamostcu
- V januarju priprava načrta dela za leto 2019 – dobrodošli s predlogi.

Naj novo leto izbriše bridkosti starega leta in naj vas napolni z upanjem in radostjo.

DU Sodražica

POGLED NA MLADE – ČISTO OD BLIZU

PIŠE: CVETKA VESEL, FOTO: ŽIGA LOVŠIN IN INES ORAŽEM

Svet je danes narejen po meri mladih. In prav je tako, mladi so naša bodočnost. Pogosto slišimo pritoževanje starejših nad brezvoljno in problematično mladino, s strani mladih pa pritoževanje nad starejšimi, ki jih je povozil čas. Taka pavšalna mnenja je treba spreminjati z medsebojno komunikacijo, medsebojnim spoštovanjem in odprtostjo do drugačnega mišljenja.

Tako sem pripadnica tretjega življenjskega obdobja novembrski sobotni večer preživela v družbi članov Mladinskega kluba Sodražica (MKS). Moji sogovorniki so bili Blaž Krajnc, Klara Arko in Gašper Krže, ki skupaj z Ines Oražem sestavljajo vodstvo kluba. Dobili smo se v njihovih prostorih v stavbi bivše zadrage. Imajo dve sobi, lepo urejeni in opremljeni. Sami so pleskali, čistili in poskrbeli za pohištvo, aparate in ostale pripomočke. Tu delajo, se družijo in tudi zabavajo. MKS ima okoli 30 članic in članov. Njihovi načrti so zastavljeni dokaj ambiciozno, a jih uresničijo. Predvsem želijo v svoje vrste pritegniti čim več mladih. Blaž pravi: »Ne razumem, da mladi ob koncu tedna rajši sedijo doma za računalniki, kot da bi se družili in zabavali z vrstniki in ob tem tudi kaj koristnega naredili.«

V MKS se ukvarjajo z organizacijo in izvedbo odmevnih prireditvev v kraju, kot so Jazz večer, Oder mladih, Glasbena mineštra, Blues večer ... Družijo se na izletih, pohodih, zabavah, smučanju in drugih aktivnostih za mladino.

Letos so v okviru Psoglavskih dni v soboto pripravili zabaven Večer na trgu in naslednji dan v kostanjevem parku Oder mladih. Za otroke so pripravili zabavne igre, starši pa so medtem uživali ob glasbi in pijači. Avgusta so organizirali kino pod zvezdami. Prihodnje poletje, pravijo, bodo dogodek ponovili, in to večkrat.

Njihov največji projekt je Glasbena mineštra, letos bo že 14. po vrsti. Vedno polna športna dvorana pokaže, kako odmevna je ta prireditev. Vsako leto poiščejo aktualne teme iz domačega okolja, jih potem na humoren način predstavijo z igro in zadevo popestrijo z glasbenimi vložki. Priprave intenzivno potekajo vsak konec tedna že najmanj dva meseca pred izvedbo. V tem času vsi vpleteni postanejo prava »mineštrska« družina. Kar nekaj generacij se je v teh 14 letih zamenjalo, ampak vedno prihajajo novi zagnanci, vredni svojih predhodnikov. Tudi letos že vlada med njimi pozitivna napetost in obljublja nam svojevrsten spektakel z odlično igralsko zasedbo in »hišnim bendom« Rock Angeless. Tega ne smemo zamuditi. Mladi so se pohvalili tudi s prijetnimi doživetji na gostovanju v Dolenji vasi in na Pijavi Gorici, kjer njihova mineštra prav tako navdušuje publiko. Zahvaljujejo se vsem, ki jih podpirajo. To so: Občina Sodražica, OŠ Sodražica, TD Sodražica, POS plastika, Inotherm, Riko Hiše, Pekarna Ajdič, grafične storitve Henigman, Kamitex. Precejšnje težave pa jim povzroča »papirologija« pri urejanju raznih dovoljenj za prireditve. Problemi nastanejo tudi pri plačilu deleža za avtorske pravice pri izvajanju skladb.

Ta pogovor ni bilo moje prvo srečanje z mladimi. Letos smo mladi in malo manj mladi pripravili še proslavo na Gori, se po njej družili in lepo imeli. Mladi pomagajo starejšim tudi pri uporabi sodobne tehnologije. Starejšim sosedom in vaščanom priskočijo na pomoč pri opravilih, ki jih ti sami ne zmorejo več. Jasna pa kar neposredno sodeluje z Društvom upokojencev pri prostovoljstvu za starejše.

Preživela sem prijeten večer med mladimi, polnimi energije za študij, za lasten osebni razvoj, hkrati pa z željo prispevati k razvoju skupnosti, v kateri živijo, in pomagati posameznikom.

Po prijetnem klepetu ob skodelici čaja mi je Blaž posebej naročil še nekaj: »Vsak, ki ima kakšno idejo, naj nas poišče, ker jih znamo uresničevati.«

K temu nimam več česa dodati, samo tako naprej.

Kot eden izmed ustanoviteljev Kluba lahko rečem, da je predvsem pohvalno, da naša prvotna ideja o klubu in organizaciji, ki bi združevala mlade v raznoraznih dejavnostih in projektih, še vedno živi in povezuje mlade iz mlajših generacij. Tudi danes mladi potrebujejo odklop odvirtualnega sveta in izobraževalnih obveznosti. Dobro je, da skušajo najti čimveč raznolikih dejavnosti za zapolnitev prostega časa ter da se člani nasploh najdejo v tem, da glede na svoje zanimanje in talente prispevajo k temu mozaiku. Naj bo osnovno vodilo predvsem druženje in nabiranje dragocenih izkušenj za poznejše obdobje.

Uroš Lušin, prvi predsednik MKS

*Vse to in še mnogo več vam v letu 2019 želi
Mladinski klub Sodražica*

RIBNIK SMREKOVEC – BISER SODRAŠKE DOLINE (3. DEL)

PIŠE: ANITA KRAJNC, FOTO: VIDA ARKO

Jesensko obarvano listje je že zdavnaj prekrilo tla, narava se pripravljala na zimsko spanje.

Ta vmesni čas, ko je vse bolj sivo in pusto, si radi obarvamo s spomini na poletna doživetja, ko smo se družili na toplem soncu ali skrivali v senci s hladno pijačo ob sebi.

Na ribiškem pikniku v Smrekovcu smo 19. avgusta imeli vse to. Čudovit poletni dan ob vodi, v senci smrek in borovcev smo se s hladno pijačo v roki družili s sorodniki, prijatelji in znanci ter uživali v ribji kulinariki.

Kot smo lahko videli, so se ribiči kot organizatorji ob podpori

svojih družinskih članov in nekaterih občanov zelo potrudili. Na pomoč so jim priskočili tudi člani Mladinskega društva Sodražica (MKS), brez katerih bi bila izvedba skoraj nemogoča. Njihova glavna skrb je bila, da sta hrana in pijača prišli na mize. Bili so trenutki, ko je bilo treba na hrano malce počakati, toda roko na srce, res je bilo veliko obiskovalcev, dobro pečena riba pa tudi zahteva svoj čas. Na koncu so vsi zatrjevali, da se je izplačalo, da je piknik treba ponoviti, in dodali, da bi bilo lepo, če bi postal kar tradicionalen.

Organizatorji so popestrili dogajanje s slikovno predstavitvijo dela na ribniku, z dekoracijo, otroškimi kotičkom in ne nazadnje

živo glasbo, ki je še dodatno poskrbela za prijetno vzdušje. Res je bilo lepo nedeljsko popoldne, ki ga je vredno ponoviti.

Hvala vsem, ki ste tako ali drugače priskočili na pomoč, brez vas piknik v Smrekovcu ne bi tako dobro uspel, in srčno upam, da se vidimo pri naslednjem projektu.

Dober namen, prijetno vzdušje v pisani družbi – jaz sem za! Zima pa je čas za inventure in nove načrte. Zlato priznanje Občine Sodražica je dalo ribičem nov zagon. Dobili so potrditev, da ima njihovo delo širši pomen in pri ljudeh zbujajo zadovoljstvo.

Najprej moramo izkoristiti potencialne, ki jih imamo, in ne smemo izgubljati časa z odkrivanjem tople vode. Občina spodbuja in pomaga, da se dobre ideje uresničijo, društva in klubi med seboj sodelujejo in ni ga vruga, ki bi nam preprečil, da bi bilo življenje v naših krajih prijetno. Še močnejša povezava z OŠ Sodražica, da mladim pokažemo lepote in potencial bivanja v domačem okolju, pa smo na zmagovalni poti.

In ko bo zapadel sneg, bo okrog ribnika vidna le kakšna osamljena gaz sprehajalca in sledi gozdnih prebivalcev, orodje pa bo počivalo na policah in čakalo na pomlad. Pogled pa bomo usmerili v drugi, beli biser Sodražice, Izver.

Naj bo zima tista prava, z debelo snežno odejo za sankanje, smučanje, kepanje, sneženega moža in živžav v Izverju. Pa še tako dobrega »kuhančka« imajo.

Vse lepo vam želim v novem letu in ...

Na obisku v Pakižovki

PIŠE IN FOTOGRAFIRA: ŠTEFKA JORAS

Tam, kjer je mladež pred več desetletji uživala v zimskih radostih, je tik ob gozdu dom mlade družine Čampa Avguštin. V svojo sredo sta nas sprejela Sonja in Marjan, starša dveh ljubkih deklic, Nadje in Luciane. Zgovorna starejša Nadja nas je povabila za mizo in seveda je pogovor najprej stekel z njo, o vrtcu, igračah in sestrici. Ko sta prisedla še oče in mama, pa smo pogovor speljali na hrano. Marjan je Zapotočan in po poklicu organizator dela v gostinstvu. Svoje delo je opravljal v gostilni »Pri Kuklju« v Velikih Laščah. Najprej je opravil obvezno pripravništvo. Ker se je izkazal kot vesten delavec in dober kuhar, je dobil stalno zaposlitev in se izuril tudi v peki kruha in slaščic. Tu je ostal kot glavni kuhar celih dvaindvajset let. Danes je kot vodja prehrane zaposlen v Domu starejših občanov na Škofljici. Njegova žena Sonja je univerzitetna diplomirana ekonomistka in slušbuje kot generalna sekretarka na sedežu Svetovnega slovenskega kongresa v Ljubljani. Je ljubiteljska kuharica in odlična v pravih sladici. Njena umetniška žilica je prišla do izraza pri okraševanju tort za posebne priložnosti: obletnice, poroke, birme ... To so prave umetnine! Svojo nadarjenost je preizkušala že v družini, kjer sta ji bili zgled sestri, kasneje pa je znanje nadgradila še na tečajih okraševanja tort. Je argentinska Slovenka, doma iz Buenos Airesa, ki je v Slovenijo prišla pred petnajstimi leti. V njeni matični družini so skrbno ohranjali slovenski jezik, otroci so ga izpopolnjevali tudi v sobotnih slovenskih šolah. Na slovenskem srednješolskem tečaju je materinščino poučevala tudi Sonja. In nemalokrat se zgodi, pravi Marjan v smehu, da tudi njega opozarja na napake.

Ob koncu obiska sta nam Sonja in Marjan priporočila recept za nedeljsko kosilo ali praznično večerjo. Šedrzanke pa vam tokrat predlagamo še sladico: praznični kolač.

PRAZNIČNI SADNI KOLAČ

RECEPT: ŠTEFKA JORAS

Potrebujemo:

150 g moke
2 čajni žlički pecilnega praška iz vinskega kamna
2 limonova vanilin sladkorja
100 g sladkorja
150 g razmehčane margarine ali masla
3 jajca
200 g suhih sliv brez koščic
200 g rozin ali brusnic (lahko pol-pol)
1 čajno žličko cimeta
4 žlice ruma
dobro pest celih orehov ali mandljev
4 jedilne žlice sadnega soka po potrebi

Priprava:

- Suhe slive drobno narežemo in jih pomešamo z rozinami, nasekljanimi orehi, cimetom, rumom in vanilin sladkorjem. Pustimo stati nekaj časa, da se okusi pomešajo.
- V posodi stepemo jajca s sladkorjem in vanilin sladkorjem. Nato na rahlo umešamo maslo, moko s pecilnim praškom in sadje. Nastati mora dokaj mehka masa. Po potrebi uporabimo sok, če je pretrda.
- Ozek pekač obložimo s peki papirjem. Vanj stresemo maso in jo poravnamo. Pečemo na 180 °C približno 50 minut.
- Kolač pustimo v modelu 15 minut, nato ga skupaj s peki papirjem položimo na pladenj in pustimo, da se ohladi. Zavijemo ga v folijo za živila in režemo šele naslednji dan.

PIŠČANČJA PRSA PO PROVANSALSKO (za 4 osebe)

RECEPT: SONJA ČAMPA AVGUŠTIN

Potrebujemo:

4 piščančje fileje
moko za posip
8 strokov česna
peteršilj
2 dl sladke smetane ali smetane za kuhanje
150 g pretlačene paradižnikove kaše
1 dl suhega belega vina
olje
sol

Priprava:

- Fileje posolimo, povaljamo v moki in na olju hitro opečemo. Meso preložimo na krožnik.
- Na preostalem olju popražimo drobno narezan česen, da zadiši, nato ga zalijemo z vinom in dodamo nasekljan peteršilj. Kuhamo toliko časa, da tekočina izpari. Preostanek zalijemo s smetano, paradižnikovo kašo in dodamo meso. Vse skupaj dobro prevremo in solimo po okusu.
- K mesu postrežemo pire krompir in solato po želji.

Bralcem naše rubrike in tudi ostalim voščimo lepe božično-novoletne praznike v krogu domačih in prijateljev. Posvetite se drug drugemu in hrana naj bo le pika na i veselega druženja. SREČNO. ❄️

Nasvet: Za kolač lahko uporabimo katero koli suho sadje, tudi jabolčne krehlje in suhe bruske. Te pred uporabo namočimo, jih malo prevremo, odcedimo, ohladimo in nasekljamo. Za kolač je značilno, da je z vsakim naslednjim dnem boljši, če nam ga seveda kaj ostane.

O ZDRAVILIH IN NJIHOVI PRAVILNI UPORABI

PIŠE: ALENKA ADAMIČ, MAG. FARM; FOTO: FREEPICK

KAJ JE ZDRAVILO?

Po Zakonu o zdravilih je zdravilo definirano kot vsaka snov ali kombinacija snovi, ki so predstavljene z lastnostmi za zdravljenje ali preprečevanje bolezni pri ljudeh ali živalih. Za zdravilo velja tudi vsaka snov ali kombinacija snovi, ki se lahko uporablja pri ljudeh ali živalih ali se daje ljudem ali živalim z namenom, da bi se ponovno vzpostavile, izboljšale ali spremenile fiziološke funkcije prek farmakološkega, imunološkega ali presnovnega delovanja ali da bi se določila diagnoza.

Torej zdravila uporabljamo pri ljudeh ali živalih ne samo za zdravljenje, ampak tudi za preprečevanje in celo za ugotavljanje bolezni ter da z njimi lahko na tak ali drugačen način vplivamo ali ponovno vzpostavimo normalno funkcijo in stanje organizma ter njegovih delov.

Za vsa zdravila veljajo stroge zahteve, saj mora imeti vsako dokazano učinkovitost, kakovost in varnost ter dovoljenje za promet, ki mu ga podeli poseben državni organ – Agencija za zdravila (pogovorno rečemo, da je zdravilo registrirano). Zdravila morajo imeti verodostojne informacije o učinkovitosti, opozorilih, previdnostnih ukrepih, kontraindikacijah, neželenih učinkih ... Vse te informacije se pridobivajo v različnih fazah – od sinteze učinkovine do preizkušanja zdravila. Temeljna dognanja o pravilni in varni uporabi zdravila proizvajalci prenesejo tudi do zdravnika in farmacevta, ki svetuje bolniku o pravilni in varni uporabi ob izdaji zdravila v lekarni.

Zdravila delimo na več načinov, eden od teh je delitev na originalna in generična zdravila. Originalno zdravilo je zdravilo, ki ga odkritelj patentno zaščiti. Patentna zaščita velja 20 let in v tem času se drugi proizvajalci zdravil ne smejo lotiti izdelave zaščitene zdravila. Običajno več kot polovico omenjenega časa porabijo za razvoj in pripravo zdravila za tržišče. Dokler je patent v veljavi, je zdravilo zaščiten. Ko veljavnost patenta potече, lahko enako zdravilo začne izdelovati katera koli farmacevtska tovarna, vendar ga ne sme tržiti pod enakim imenom kot odkritelj. Ta zdravila imenujemo generična zdravila. Generična zdravila so zaradi manjšega vložka v razvoj in raziskave običajno cenejša od originalnih zdravil, njihova učinkovitost pa je popolnoma enaka.

ZAKAJ ZDRAVILO NA RECEPT?

Zdravila glede na predpisovanje razvrščamo na tista, za katera je potreben zdravniški ali veterinarski recept, in na tista, za katera zdravniški ali veterinarski recept ni potreben. Zdravila za uporabo v humani medicini, za katera je potreben zdravniški recept, se izdajajo samo v lekarni. To so zdravila, za katera obstaja verjetnost, da tudi ob pravilni uporabi predstavljajo posredno ali neposredno nevarnost za uporabnika, če se uporabljajo brez zdravniškega nadzora ali pa se pogosto in v veliki meri uporabljajo nepravilno, zato obstaja velika verjetnost, da bodo posredno ali neposredno ogrozila uporabnikovo zdravje. Tudi če je zdravilo v obliki injekcij ali pa vsebuje učinkovine, katerih učinki in/ali neželeni učinki zahtevajo nadaljnje raziskovanje, sodi pod nadzor zdravnika in farmacevta, zato je zanj potreben zdravniški recept. Z omejevanjem načina in mesta izdajanja zagotavljamo varno in učinkovito rabo zdravil, nikakor pa ne omejujemo dostopnosti do tovrstnih zdravil.

Zdravila, za katera zdravniški recept ni potreben, se delijo na tista, ki smejo biti samo v lekarnah, in na tista, ki jih najdete na policah lekarn in tudi specializiranih prodajalnih. Za zdravila, ki so na voljo brez recepta, velja, da so relativno varna, z dokaj majhnim tveganjem za resne neželene učinke, in da praviloma ni medsebojnega vpliva (in-

terakcij) z drugimi zdravili. Kljub temu pa vseh ni mogoče metati v isti koš, zato so nekatera na voljo samo v lekarnah, kjer je poleg farmacevtskega tehnika vedno navzoč tudi strokovnjak za zdravila – farmacevt.

Važno je poudariti, da delitev zdravil na tista, za katera je potreben zdravniški recept, in na tista, za katera zdravniški recept ni potreben, temelji izključno na strokovnih kriterijih, pri katerih je varnost uporabnikov na prvem mestu. Ta delitev torej ni v ničemer povezana s plačilom zdravila, čeprav velja, da večino zdravil, za katera je potreben zdravniški recept, oseba z urejenim obveznim in dopolnilnim zdravstvenim zavarovanjem v lekarni ne plača. Plačilo zdravil, medicinskih pripomočkov in zdravstvenih storitev iz naslova takšnih ali drugačnih zavarovanj je odvisno od socialne in zdravstvene politike oz. sistema, delitev zdravil glede na način izdajanja pa je izključno v domeni stroke. S tem sem odgovorila tudi na vprašanje, zakaj vam v lekarni niso hoteli prodati zdravila, če niste imeli recepta, bili pa ste pripravljeni zanj plačati. Izdaja zdravila, za katerega je potreben zdravniški recept, brez vednosti zdravnika ni samo v nasprotju s pravili stroke, ampak grob poseg v proces varne in učinkovite rabe zdravil. Posledice za uporabnika so lahko zelo hude, včasih tudi tragične.

Farmacevtska oblika zdravila je po definiciji tista, v katero je s tehnološkimi postopki vgrajena zdravilna učinkovina, kar omogoča njeno uporabnost ob upoštevanju fizioloških pogojev in fizikalno-kemijskih lastnosti učinkovine in pomožnih snovi.

Učinkovina pomeni zdravilno snov, ki deluje kot zdravilo, če jo pravilno uporabimo. Farmacevtska oblika je torej tista, v katero vgradimo določeno učinkovino, ki ima zaradi postopka izdelave in pravilnega delovanja primešane tudi pomožne snovi. Farmacevtska oblika je zato poleg zdravilne učinkovine bistveno pomembna za učinkovitost zdravila, saj odloča o bistvenih lastnostih zdravila. Po agregatnih stanjih ločimo farmacevtske oblike na tekoče (raztopine, suspenzije, sirupi, emulzije), poltrdne (mazila, kreme, geli, paste) in trdne (tablete, kapsule, zrnca, praški, svečke).

Najbolj znana pa je delitev farmacevtskih oblik po načinu njihove uporabe. Največ uporabljamo tako imenovane peroralne oblike, to so zdravila, ki jih zaužijemo skozi usta (tablete, kapsule, sirupi), in dermalne oblike, ki jih nanašamo na kožo (mazila, kreme, geli, raztopine).

Najbolj razširjene peroralne oblike zdravila so tablete in kapsule, ker omogočajo natančno odmerjanje, so zelo stabilne in jih je mogoče proizvajati v velikih količinah. Zelo pomembno je vedeti, da tablet praviloma ne delimo in ne drobimo, razen če imajo zarezo. Kapsul običajno ne odpiramo, saj je sama kapsula namenjena zaščiti zdravilne učinkovine pred prehitrim razpadom v želodcu.

ZIMA – STOPIMO IZ TEME V SVETLOBO

PIŠE: KATARINA ARKO, DRUŠTVO ZDRAV.SI

Čas zime, v katerem smo, je čas teme, mirovanja, obračanja vase, miru, tišine, počitka in hkrati velike moči, ki jo gojimo znotraj sebe. To je iskra svetlobe, ki jo hranimo in negujemo do pomladi, da vzklije novo seme naše življenjske poti.

Vse v naravi je povezano, prepleteno, v neprestani interakciji.

NEBO-ČLOVEK-ZEMLJA – manifestacija delovanja naravnih zakonitosti, princip jin-jang, pet elementov po TKM (ogelj, zemlja, kovina, voda, les), letnih časov, začetka in zaključevanja (rojstva in umiranja), nenehne spremembe, ki so večna stalnica tako v naravi kot v nas, v vsem, kar nas obdaja. Ob tem lahko prepoznamo, kako je vse ENO.

MAKROKOZMOS-MIKROKOZMOS, vse se prenaša na nas, saj je ČLOVEK povezovalc neba in zemlje. Občutimo vplive od zgoraj, vpliv planetov, sonca in lune, zvezd, posledično vremena in zemlje – okolja, lokacije, kjer bivamo. O tem vplivu vedo veliko povedati astrologi in starodavne modrosti. Zato je, astrološko gledano, čas rojstva tako pomemben (leto, mesec, dan, ura). Postavitev planetov v času rojstva marsikaj pove o našem značaju, karakterju, ki smo ga prinesli na ta svet in nosi tudi dediščino naših prednikov. To je tista lastnost posameznika, ki je zapisana v DNK in jo najtežje spreminjamo. Seveda se skozi življenje lahko preoblikuje, izoblikuje in spremeni vse, vendar je potrebno kar nekaj dela in potrpežljivosti s samim seboj. Najlažje spremenimo razpoloženje, malo več truda je potrebno, da spremenimo čustva, spreminjanje karakterja pa je vseživljenjski projekt. Na neki način nas zaznamuje.

Pozimi, v času hitre in dolge teme, lahko namenimo več časa sebi. To je čas, ko je noč daljša od dneva, kar pomeni jin v jinu, tema znotraj teme, razen drobne bele pike (to je simbol taichi), ki znotraj temnega polja predstavlja izvorno svetlobo (resnični jang). To je čas, ki je namenjen naši umirjenosti, samokultiviranju, počitku, samoizpraševanju, prepoznavanju svojih šibkosti, da jih ob prehodu v svetlobo (22. 12.) ob zimskem solsticiju lahko spustimo ali preobra-

zimo. Tako manifestiramo svoje odločitve, z zbrano močjo znotraj telesa in s koncentrirano jasnostjo lažje izvedemo zastavljeno in nato s prijaznostjo sproščeno vstopimo v pomlad.

Umirjen način življenja v zimskem času bo ugodno deloval na naše ledvice, ki so v tem času najbolj izpostavljene. Ledvice so kot skladišče rezervne (izvirne) energije, v pomoč vsem ostalim organom, zato potrebujejo mir, nežnost, počitek, temo in toploto, da vzdržujejo moč in dajejo voljo za življenje in dejanja. Z energijo priskočijo na pomoč, ko je nujno potrebno. Ko bomo zadovoljili vse potrebe ledvic, ne bomo imeli težav s pomladno utrujenostjo, zbudali se bomo polni energije in z jasnimi cilji v življenjskih izzivih. Zakon narave pravi, da vedno uživamo sadove preteklega obdobja.

To je čas, da spustimo temne misli in čustva, ki nas držijo kot ujetnike v temi, hromijo in ne dovolijo opuščanja, spuščanja in sprememb, kar nam povzroča fizično bolečino. Odzivi na vse v okolju so zgolj naša odločitve.

Zimski solsticij je včasih predstavljal pomemben energijski prehod, to je naravno novo leto, ki je povezano z ritmi narave in predstavlja novo rojstvo energije jang. Običajno je bil izveden v tišini, v poglobljeni meditaciji. Simbolno so prižgali lesen panj, vzdrževali njegov ogenj, ki je gorel več dni in simboliziral svetlobo, ogenj večnega spreminjanja in tišine znotraj telesa, ki vedno blagodejno deluje in je pogoj za večno rast ter razvoj osebnosti.

V imenu Društva ZDRAV.si se zahvaljujem vsem in vsakomur posebej za izkazano zaupanje in sodelovanje, Občini Sodražica pa za medijsko, materialno in finančno podporo.

Vsem želim veliko svetlobe v duši, ki prinaša zdravje, jasnih, čistih in izpolnjenih obljub, RAVNOVESJE in OBILJE. SREČNO 2019!

DOSEŽKI KLUBA SIBOR INOTHERM

PIŠE: ELVIS PODLOGAR, PREDSEDNIK KLUBA SIBOR INOTHERM, FOTO: ARHIV KLUBA

EVROPSKO PRVENSTVO ZA KADETE IN MLADINCE

Med 26. in 28. oktobrom 2018 je v mestu Bologna v Italiji potekalo evropsko kadetsko in mladinsko prvenstvo v ju-jitsu borbah, duo sistemu ter ne-wazi, ki se ga je udeležilo 520 tekmovalcev iz 26 držav. Pod okriljem Ju-jitsu zveze Slovenije se ga je udeležilo tudi 24 slovenskih reprezentantov, ki so barve Slovenije zastopali več kot dostojno.

Člani Siburja Inotherm so na prvenstvu sodelovali s sedmimi člani in dvema trenerjema. Tekmovali so vse tri dni prvenstva. Prvi dan sta bili za Sibur na vrsti dve kategoriji, in sicer kadeti borbe in duo sistem. Prvo borbo je pričel Andraž Žlindra (do 66 kg) in dosegel končno 19. mesto. Čestitke za uvrstitev, saj je bilo to njegovo prvo prvenstvo v borbah. Že z uvrstitvijo na prvenstvo v dveh kategorijah (tudi duo) je dosegel izjemen uspeh. Prvi dan je nadaljeval Vid Belič v kategoriji kadeti (nad 81 kg) in postal evropski prvak v svoji kategoriji. Odlično.

Drugi dan smo imeli člani Siburja na vrsti eno kategorijo, in sicer duo mešani pari pri kadetih. Najmlajša in debitanta na prvenstvih Nika Kotar in Luka Čirovič sta po le pol leta skupnega treninga osvojila naslov evropskih podprvakov. Čestitke.

Zadnji, tretji dan prvenstva sta čakali člane Siburja še dve kategoriji. Moški duo sistem pri kadetih (Andraž Žlindra in Gal Košir) ter kategorija duo moški pari pri mladincih (Lovro Divjak in Matic Jakšič). Pričela sta Matic in Lovro in na koncu osvojila 5. mesto. Vseeno čestitke za nastop in upamo na še boljšo uvrstitev na članskem svetovnem prvenstvu na Švedskem, kamor bosta potovala čez en mesec.

Zadnje borbe na prvenstvu za Sibur sta imela Gal in Andraž. Po napetih bojih smo dobili nova evropska prvaka. Izjemen dosežek in lepa spodbuda za prihodnost.

Omenimo še, da se Tina Pelc, borbe, mladinke do 70 kg, zaradi poškodbe žal ni mogla udeležiti prvenstva, saj bi zagotovo poslepla po najvišjih mestih.

Kot vsako leto je bilo prvenstvo za člane Siburja odlično in bo zopet težko ponovljivo, vendar se bomo trudili že na naslednjem prvenstvu za mlade. Tako so člani Siburja vsak na svojem področju – tekmovalci v tekmovalnem delu, trenerji Elvis Podlogar, Boštjan Divjak, Anton Ambrožič, Vitja Gričar in selektorja v trenerskem delu in ostali člani v organizacijskem delu – opravili odlično delo.

Izjemni rezultati pomenijo za nekatere člane napredovanje v višji pas pri ju-jitsu, status športnika pri OKS ter večjo prepoznavnost Siburja in ju-jitsa.

TURNIR V PRIKAZU TEHNIK

V soboto, 3. 11. 2018, je v športni dvorani OŠ Črnomelj potekal drugi turnir v prikazu tehnik za otroke, stare do 15 let, in štel za skupni seštevek v slovenskem pokalu. Udeležilo se ga je preko sto tekmovalcev iz osmih klubov.

Ekipa Sibur Inotherm je na turnirju nastopila z 20 člani, tekmovalci iz Sodražice so v svojih kategorijah dosegli naslednje odlične uvrstitve:

- Jan Divjak – 1. mesto
- Sara Divjak – 3. mesto
- Maks Levstik – 3. mesto

Člani ŠK Sibur so v ekipnem seštevku zasedli 4. mesto, člani ŠD Sibur pa 6. mesto (med 8 klubi). Čestitke gredo tudi članom, ki so dosegli rezultate od 4. mesta dalje.

ČLANSKO SVETOVNO PRVENSTVO

Med 23. in 25. 11. 2018 je v mestu Malmo na Švedskem potekalo člansko svetovno prvenstvo v ju-jitsu borbah, duo sistemu, duo show, ne-wazi in prvič tekmovalje v paraju-jitsu. Na prvenstvu je nastopilo 600 tekmovalcev iz rekordnih 55 držav sveta. Pod okriljem Ju-jitsu zveze Slovenije se ga je udeležilo tudi šest slovenskih reprezentantov, ki so barve Slovenije zastopali več kot dostojno. Odlično!

Člani Siburja Inotherm so se prvenstva udeležili z enim parom, in sicer v moškem duo sistemu sta nastopila Matic Jakšič in Lovro Divjak, ki sta tekmovala v soboto, 24. 11. 2018, ter imela v svoji kategoriji 13 nasprotnikov iz 11 držav. Omenimo, da je bilo to za naša mladince prvo tekmovalje v članski kategoriji na velikem tekmovalju. Dosegla sta kar 3. mesto na svetovnem prvenstvu med člani. Prvi nastop in prva medalja za naš par v članski konkurenci in lepa vzpodbuda za nadaljnje delo. Iskrene čestitke tudi trenerju Boštjanu Divjaku, ki ju je pripeljal do te neverjetne medalje. Prvenstvo je bilo uspešno tudi za naše preostale reprezentante, ki so osvojili naslov svetovnega podprvaka ter še dve tretji mesti.

ČLANI ATLETSKE ŠOLE TEKA ŠPELA DRŽAVNI PRVAKI V MINI ATLETIKI

PRIPRAVILA: TAMARA DIZDAREVIČ, FOTO: ARHIV ŠD ŠPELA

Na začetku septembra je potekal vpis v Atletsko šolo teka Špela. Zbralo se je lepo število članov in članstvo se še povečuje. Kot smo navajeni, je trenerka Špela, gonilna sila kluba, svoje varovance začela pripravljati na prihajajočo sezono.

Prvi rezultati so se že pokazali. V soboto, 24. 11. 2018, smo odšli v Terme Čatež, kjer je potekal Finale mini atletike. Sodelovalo je devet ekip iz vse Slovenije. Mini atletika se odvija štafetno, ekipa šteje šest članov. Atletsko šolo teka Špela Sodražica so zastopali člani: Ela Lavrič, Lina Žlindra, Polona Janež, Pia Vesel, Kristina Škulj, Naj Kadunc in rezerva Luka Panajotov. Disciplin je bilo sedem. V petih disciplinah (vortex, skok v daljino, tek čez ovire, štafetni tek in vzdržljivostni tek štiri minute) so člani Atletske šole teka Špela Sodražica osvojili prvo mesto, v dveh disciplinah (križ, met težke žoge) pa so osvojili četrto in drugo mesto. Skupaj je to zadostovalo za naslov najboljših v Sloveniji in s tem za naslov državnih prvakov.

V klubu smo zelo ponosni na trenerko Špelo Dizdarevič, saj je na trenerskem posvetu na Otočcu v soboto, 10. 11. 2018, dobila srebrno značko za 20 let uspešnega trenerskega dela.

Vsi, ki vas atletika, kraljica športov, veseli, se nam lahko pridružite in spoznali boste atletsko abecedo. Vabljeni.

*Ko se prižgejo praznične luči
sredi mrzle bele zime,
prijateljstvo ogreje nam dlani
in želja vzpne se iz srca v višine.
Vse, kar je slabo,
z novim letom naj zbledi!*

*Vse, kar dobro je, naj za vekomaj ostane!
Vse, kar je lepo, naj raste in cveti!
Naj v miru sreča nežno vas objame.*

*Srečno, zdravo leto 2019 vam želi
ŠD ŠPELA SODRAŽICA.*

NAŠE MAŽORETE NA EVROPSKEM PRVENSTVU

PIŠE: NINA ŠTUPICA, FOTO: ARHIV MAŽORET SODRAŽICA

Letos je od 11. do 14. oktobra v Poreču potekalo evropsko prvenstvo mažoret. Tekmovalja sta se udeležili tudi mažoreti iz Sodražice, Staša Arko in Maja Kljun, kjer sta skupaj s skupino kočevskih in skupino ribniških mažoret zastopali Slovenijo. Dekleti že vrsto let trenirata to disciplino, letos pa sta v duetu kategorije »accessories preteen« tekmovali s tekmovalkami iz šestnajstih držav Evropske unije. Na prvenstvu sta sklenili tudi nova prijateljstva z drugimi dekleti, ki so tekmovala v »twirlingu«.

1. MEMORIAL MIHE ČAMPE

PIŠE: TADEJ LEVSTEK, FOTO: ŽIGA LOVŠIN

V soboto, 20. 10. 2018, smo se zbrali v spomin na svojega dolgoletnega prijatelja Miho Čampo, s katerim smo skupaj preživeli veliko lepih športnih trenutkov in dosegli veliko uspehov. Miha je pustil neizmeren pečat v sodraškem nogometu. Bil pa je poznan po celi Sloveniji, saj je igral za mnoge slovenske klube. Doma je nastopal za KMN Sodražica in MI&CO Extrem ter za številne lokalne ekipice, ki jim je vedno z veseljem priskočil na pomoč. Neizmerno je imel rad nogomet in ljudi, ki so bili tako ali drugače povezani z okroglim usnjem.

Ob tej priložnosti pa smo se spomnili še dveh nogometnih prijateljev (Marjana Štupice - Nika in Roberta Vesela), ki sta tudi pustila neizbrisno sled v našem nogometu in sta nas ravno tako prekmalu zapustila. Skozi leta so se z njimi spletle lepe prijateljske vezi, ki jih poznamo predvsem tisti, ki nas družijo ljubezen do nogometne igre. Veliko smo preigrali skupaj, se družili in bili skupaj v času zmag ali pa porazov.

Tako smo v spomin organizirali malonogometni turnir, na katerega je bilo povabljenih 56 igralcev, ki jih je Miha predobro poznal in je z njimi preigral marsikatero tekmo. Turnirja se je udeležila tudi njegova družina. Vsaka ekipa se je pomerila z vsa-

ko. Ker pa je bil turnir prijateljskega značaja, smo bili zmagovalci vsi, ki smo se spomnili na svoje prijatelje, ki ne bodo nikoli odšli od nas, vedno jih bomo nosili v svojih srcih.

Hvala vsem donatorjem, ki so nam priskočili na pomoč in nam pomagali, da je bil turnir organiziran tako, kot so si ti fantje nedvomno zaslužili.

POSVETI O TURIZMU IN KMETIJSTVU SO MIMO – KAKO PA NAPREJ?

PIŠE: ERNEST PIRNAT, POBUDNIK POSVETOV

Slovenija postaja vidna turistična destinacija. Smo država brez pravih oblik masovnega turizma, ker je v današnjem svetu zaradi pomena vidika varnosti velika prednost. Nahajamo se na stičišču štirih večjih evropskih naravnih enot (Alpe, Dinarsko gorstvo, obrobje Panonske nižine in Jadransko morje). Prepotovati Slovenijo od ene do druge naravne enote je dokaj enostavno in časovno nezahtevno. Poleg številnih naravnih lepot in relativno ohranjene biotsko raznovrstne pokrajine se lahko pohvalimo z bogato (premalo cenjeno?) kulturno dediščino in raznoliko kulinariko. Sploh slednja je izjemen neizkoriščen potencial.

Na dosedanjih posvetih o turizmu so nekateri občani podali zanimive ideje. Številne ideje so prišle s strani tistih, ki so posvet obiskali kot zunanji sodelavci in niso sodraški občani. Dober primer v praksi je viden na Podgorski cesti v Sodražici, kjer se nahaja trenutno edina nastanitvena kapaciteta v občini. Gre za zanimiv apartma z rustikalno opremljenimi prostori, ki se zliva z bližnjo okolico starega travniškega sadovnjaka in gozdnatimi pobočji Travnice gore.

Posebno je bil izpostavljen t.i. butični turizem. V večini točk gre za nasprotno koncepte razvoja turističnih dejavnosti, kot jih razvija masovni turizem. Poudarek je na celostnem bivanju (in uživanju) turista v mirnem sonaravnem podeželskem okolju. Turistu ponuja dejavnosti, ki so tradicionalno vpete v (socialno) okolje. Poudarek je na sproščeni nastanitvi izven mestnega vrveža, ponujeni kakovostni rekreaciji v naravi, bogati (domači) kulinariki, alternativnih ponudbah zanimivih doživetij npr. fotolov. Za razvoj takšnih oblik turizma niso potrebni večji in zahtevnejši okoljski (infrastrukturni) posegi. Bistvena je podpora tistim (malostevilnim) ponudnikom in izvajalcem v lokalnem okolju, ki se trudijo turistu ponuditi nekaj pristnega, domačega, naravnega ipd.

Težko si predstavljamo, da bi sodraško območje lahko sprejelo večje trume turistov. Verjetno je bolj realno pričakovati, da bom spodobni in pripravljeni sprejeti manjše skupine ali družine, ki iščejo mirno nastanitev. Za večino le-teh bomo verjetno le odskočna deska za dnevne izlete do številnih slovenskih znamenitosti. V krogu 1-urnega dosega sta tako Ljubljana kot Postojnska jama. Nedaleč staran je Slovenska Istra ali na drugi strani tihoma se razvijajoča Dolenjska z Belo krajino. Velja omeniti še bližnjo Kočevsko, kjer je razvoj turističnih dejavnosti v zadnjih letih eksponenten in strateško usmerjena vizija v praksi ponuja številne možnosti za aktivno preživljanje dopusta v naravi.

Na kakšne načine uspemo obdržati turista, ki je izbral nastanitev v Sodražici? Dober glas danes seže dlje kot v deveto vas. Pomembno je, da je Sodražica urejen kraj, kjer so doma prijazni ljudje in imajo povedati zanimive zgodbe, znajo pokazati razne (suhorobarske in druge) veččine. Pri tem ni zanemarljiv vtis mimoidočih, da imamo urejene hiše pri katerih so na okenskih policah razkazujejo čudovite rože. Zopet postajamo ponosni na travniške vrtove in sadovnjake. Spodbudno je, da pred hišo ali na svoj vrt znova sadimo sadno drevje. Pred kratkim smo pridobili pokrito tržnico, kjer se po dolgih časih vrača trški vrvež. V bližini nas prestreže Psoglavce, ki že sam po sebi ponuja zgodbe. Za predstavitev zgovornih zgodb pa bo potrebno spodbuditi kakšnega občana ali občanko, da bo pridobil uradno licenco turističnega vodnika.

Kot pobudnik posvetov o turizmu sem na oktobrskem srečanju izpostavil potrebo po oblikovanju lokalne strategije ali koncepta. Med prisotnimi sicer ni bilo podpore k ideji. Osebnostno se še vedno nagibam k temu, da Občina Sodražica potrebuje sprejet koncept, na podlagi katerega bo namenjala finančna sredstva za turizem. Gre za podobno problematiko kot pri spodbu-

janju kmetijstva. Težko si predstavljam, da bi direktno spodbujali posameznika ali posamezno kmetijo. Kaj pa sploh danes štejemo pod kmetijo? Pa o tem morda kdaj drugič ... Vsekakor me veseli, da je bilo v večini lokalnih predvolilnih zapisih omenjen razvoj turizma. Še lahko ujamemo zadnji vlak pri razvoju te dejavnosti. Občani, ki jih to zanima, so na posvet (in na Občino) že prišli z idejami.

Ob tem je smiselno razmisliti še o sklepu spomladanskega kmetijskega posveta, kjer smo prisotni sklenili, da se tisti občani, ki jih razvoj kmetijstva zanima, organiziramo v neko programsko skupino ter ponudimo sodelovanje z vsebinsko najbolj sorodnim društvom v lokalnem okolju. V kolikor ne bo izkazanega interesa po sodelovanju, pa obstaja možnost ustanovitve samostojne

civilne iniciative po zgledu društev za razvoj podeželja, ki so v nekaterih lokalnih okoljih zelo ustvarjalne. Taka organizacija bi ponudila razvijanje konceptov, kot so turizem, kmetijstvo, obrt, ohranjanje kulturne dediščine in okoljevarstvo. Sploh o slednji tematiki v naših krajih premalo govorimo na glas.

OGLAS

V središču Velikih Lašč oddamo lokal (velikost: 50 m²) s pripadajočim skladiščem (velikost: 20 m²).

Cena po dogovoru. Tel.: 031 332 679.

MOJI SPOMINI NA PRVO KANALIZACIJO V SODRAŽICI

PIŠE: ANTON KOŠIR, VODJA IZVAJANJA DEL

V Sodražici so bile v moji rani mladosti (rojen sem leta 1932) večkrat večje poplave. Iz »Dolge doline«, z Griča in okoliških hribov je ob dolgotrajnejšem dežju ali nalivih priteklo veliko vode, ki se je kot hudournik razlivala po »Dolgih njivah« in nato z obilico blata in peska zalila kleti in makadamske ceste na trgu do izliva v Bistrico. Ceste so bile običajno zelo poškodovane, sanacija je bila večkrat izvedena z navozom gramoza s Peska.

Kmalu po vojni se je takratna občina (predsednik Danilo Samsa) z Obnovitveno zadrugo odločila, da v Sodražici izvede tri večje projekte, in sicer izgradnjo kanalizacije, vodovoda in Galanterije, večjega podjetja za izdelavo lesnih izdelkov, predvsem stavbnih oken in vrat, kasneje Inlesa. Ustanovljen je bil režijski odbor, ki je sprejemal ustrezne odločitve.

Projekt za kanalizacijo in vodovod je, po zapisanih Spominih mojega pokojnega očeta, izdelal arhitekt Marinko, za Galanterijo pa inženir Križan, oba iz Ljubljane. Vse priprave in dela pri vseh treh projektih je vodil in nadziral moj pokojni oče Anton Košir st., zidarski mojster. Oče je v svojih Spominih zapisal, da je bilo takrat zaposlenih kar 146 delavcev. Sam sem se zgodaj spomladi 1954 vrnil iz Ploč v Dalmaciji, kjer sem služil dvoletni vojaški rok. Kot kvalificiranemu zidarju mi je bilo zaupano vodenje ekipe 20 delavcev in vsa dela pri izgradnji kanalizacije oz. odvajalnega sistema meteoroloških voda.

Projekt je predvideval izvedbo velikega betonskega kanala iz jame – peskolova velikosti približno 30 m³ na začetku sedanje ulice Majde Šilc oz. nasproti Donita do križišča s cesto Zavrti. Od tu kanal zavije desno po Zavrtih do razdelilnika pri pokopališču. V primeru večjih meteorolnih vod se voda preliva levo v kanal za cerkvijo in nato v Bistrico, v normalnih razmerah pa teče naprej proti čistilni napravi, ki je bila zgrajena kasneje.

Načrt je določal izdelavo profila betonske cevi jajčne oblike na kraju samem, s premerom na sredini 80 cm in v višini 120 cm, na globini dveh do treh metrov. Problem je nastal, ker takšnih cevi takrat ni bilo mogoče kupiti na tržišču. Zato je moj oče izrisal ustrezen leseni model, sestavljen iz spodnje in zgornje polovice. Tega smo po betoniranju petmetrskega odseka ročno premaknili naprej

po izkopanem globokem kanalu.

Leseni model je po očetovih navodilih dobro izdelal pokojni kolar Janez Milavec (Sobotnikov) v lesni delavnici Samsa, ki je že bila opremljena z nekaj stroji za obdelavo lesa. Oče je postavil profile za določanje globine in nivoja kanala, ki je moral imeti padec med 2 in 5 %. Zaradi znatnega dvigovanja terena od izliva navzgor je imel kanal na približno vsakih 20 m dvig do 50 cm, da je bil zahtevani padec po vsej dolžini enak.

Delo je bilo zelo zahtevno, izkop so ročno izvajali delavci iz Bosne in Dalmacije, ki pa so bili zelo prebrisani. Kjer je bil teren mehak ali so bila tla prodnata, so izkopali preširok izkop, tako da so bili potrebni oporniki proti posipanju z obeh strani. Na kamnitem terenu, kjer je bil izkop težak, pa so model obrnili poševno, tako da so ga nekako porinili skozi predvideni izkop. Ko sem jih na to opozoril, so mi odvrnili, da so prišli sem »da nešto zaradimo i ne da radimo«. Tako sem moral večkrat za njimi ročno popravljati izkop. Kjer je bilo mogoče, sem miniral s kamniktitom (TNT). Miniranje sem namreč obvladal, saj sem se za to usposobil pri vojaki v inženirski enoti.

Tudi priprava betona v sorazmerno velikih količinah in betoniranje cevi se je izvajalo ročno. Dela so potekala v treh fazah. Prvi dan se je betonirala podlaga in po postavitvi spodnje polovice modela obe stranici debeline 10 cm ali več. Ko se je to posušilo, smo premaknili spodnjo polovico modela naprej za naslednjih 5 m in postavili na prvih 5 m že osušenega betona vrhnji del modela in tako zabetonirali še zgornjo polovico kanala. Spomnim se, da so pri izvajanju betonskih del sodelovali tudi domači delavci. Delo je bilo zares naporno, saj smo delali vsaj 12 ur dnevno, pa vendar smo projekt uspešno zaključili v predvidenem roku. Veliko skrbi mi je prihranil moj oče, ki je ves čas izvajal strokovni nadzor.

Na ta kanal so se postopoma priključile tudi vse hiše ob trasi kanala. Veliko priključkov sem postavil sam po naročilu lastnikov. V glavni oz. osnovni kanal iz leta 1954 so bili kasneje povezani tudi priključki s sosednjih cest. Tako prvi kanalizacijski objekt še danes uspešno služi svojemu namenu.

VINICE IN ZAPOTOK NA IZLETU NA KRAS

PIŠE: JELKA PAKIŽ, FOTO: MARTINA KODRIČ

Leto je naokrog in turistična agencija Teran in pršut (lat. Pršutsteranis) nas je povabila na tradicionalno letno ekskurzijo vasi Vinice-Zapotok, tokrat na slovenski Kras z nalogo, da preverimo, ali so Hrvatje že odpeljali ves teran v Istro.

V soboto, 20. 10. 2018, ob 7. uri je avtobus odpeljal izpred gasilskega doma v Zapotoku, nato je sledil kratek postanek na Vinicah, kjer se je pridružil še drugi del potnikov in odpeljali smo se proti Lokvam z vmesnim postankom za kavo. Na Lokvah smo se ustavili pred najstarejšo slovensko pršutarno, kjer so nas lepo sprejeli. Oblekli smo se v bele halje, na glavo poveznili čepice in že smo marširali v ogromno sušilnico, kjer visi nepregledno število pršutov. Kako veličasten pogled in še slajše vonjave! Tukaj pripravljajo kraške mesne specialitete po tradicionalnih metodah, svoje pa prida posebna klima kraške pokrajine. Po ogledu sušenja in obsežni razlagi postopka zorenja pršuta smo v njihovi trgovini lahko kupili pršut in druge suhomesnate izdelke.

Naprej nas je pot vodila do bližnje jame Vilenica, ki je najstarejša turistična jama v Evropi. Do sredine 19. stoletja je veljala za najlepšo, največjo in najbolj obiskano kraško jamo. Včasih je močno burila domišljijo, saj so nekateri domačini verjeli, da v njej prebivajo vile. Od tod jami seveda tudi ime. 525 stopnic nas je vodilo v notranjost, kjer smo občudovali raznovrstnost kapniških oblik in njihovo barvitost. Po ogledu smo se odpeljali do turistične kmetije Širca-Kodrič, kjer so nas pričakali z degustacijo terana in pršuta in nam v vinski kleti predstavili značilnosti svoje vinogradniške kmetije. Sledil je voden ogled Štanjela, enega najstarejših naselij na Krasu. Sprehod skozi vas nam je odstrl zgodovino in lepoto njenih

najpomembnejših znamenitosti: grad, cerkev sv. Danijela, po katerem je naselje dobilo ime, kraška hiša, vaški vodnjak, vila Ferrari in Ferrarijev vrt.

Ko se je dan že krepko prevesil v drugo polovico, smo se odpeljali v Cerje, na slovensko-italijansko mejo, kjer stoji 21 metrov visok razgledni stolp. Od tu se ob ugodnem vremenu vidijo Alpe, Padska nižina in Jadransko morje vse do Trsta. V stolpu nam je bila na ogled razstava od poselitve Slovencev na tem ozemlju pa vse do današnjih dni. Potepanje po tem koščku slovenske dežele smo zaključili ob dobri hrani in klepetu v kraški gostilni. Utrujeni od hoje po nešteti stopnicah v vsakem kraju, pa vendar obogateni z novimi znanji, smo se dobre volje in s prepevanjem nam priljubljenih pesmi pozno v noč vrnili domov.

BOŽIČ IN BOŽIČEK

PIŠE: LJUBICA KOŠIR

Sliši se kot »oče in sin«, a ni ravno tako. Pa začnimo pri koreninah, ki so običajno verodostojne in nam pomagajo pri razločevanju.

Božič je družinski, najstarejši in največji krščanski ter cerkveni praznik. Pri nas je božič 25. decembra, v Cerkvah, ki še uporabljajo stari pravoslavni koledar, je ta praznik 7. januarja. Božič izvira iz Svetega pisma, ki omenja Kristusovo rojstvo v Betlehemu.

Lukov evangelij pravi, da sta se Jožef in Marija odpravila v Betlehem v času, ko je bila Marija že visoko noseča. Ker tam nista dobila prenočišča, sta se zato zatekla v hlev. Tam je Marija rodila Jezusa in ga položila v jasli, ker druge postelje zanj nista imela. V spomin na to kristjani postavljamo jaslice. Prva vest o obhajanju božiča prihaja z Zahoda. To je zapisal tudi Janez Zlatousti, ko pravi v božični pridigi, da zahodna Cerkev že od nekdaj praznuje božič. 25. december pa naj bi bil izbran zato, ker imajo v Rimu listine, iz katerih je mogoče razbrati, kdaj je bilo popisovanje ljudi.

Božiča kristjani ne praznujemo kar iznenada, ampak se nanj pripravljamo. Priprava je daljna (advent) in neposredna (devetdnevica). Advent latinsko pomeni prihod, torej čas, ko se verniki pripravljamo na Kristusov prihod.

Štiri adventne nedelje pomenijo štiri obdobja zgodovine Stare zaveze. Adventne nedelje se ponazarjajo z vencem, spletenim iz zelenja, na njem pa so štiri sveče. Ob adventnem vencu naj bi se ob večerih zbirala družina in ob prižgani sveči (svečah) tudi molila.

Sveti večer nastopi 24. decembra, ko odzvonijo avemarijo. Po stari krščanski navadi se praznovanje prične s prenašanjem kadila

po domu in s škropljenjem blagoslovljene vode ter molitvijo rožnega venca. Kadilo pomeni Kristusa, blagoslovljena voda pa ponazarja njegov blagoslov za življenje ljudi. Vrhunec praznovanja je polnočnica ali angelska maša. (Povzeto po viru Dijaški.net.)

In kdo je Božiček?

Pred 16. stoletjem v Evropi niso poznali Božička. Dedek, ki je ob božičnem času delil darila, je bil Miklavž. V 12. stoletju se je praznovanje Miklavža razširilo na večino evropskih držav. V času reformacije, v 16. stoletju, so se protestanti odrekli svetnikom, Miklavža pa je zamenjal Božiček. Skozi stoletja se je protestantski Božiček razširil po vsej Evropi. V 19. stoletju je dedek z rdečo kapo in belo brado postal redni spremljevalec božiča, leta 1931 pa ga je podjetje Coca-Cola v svojih reklamah obleklo v znano rdečo-belo obleko, ki je zanj značilna še danes. (Povzetek članka avtorja V. A. z naslovom: Kratka zgodovina Božička.)

Pred nami so božični in novoletni prazniki. V naših srcih je posebej v teh dneh veliko pričakovanj, po dolgih temačnih zimskih dneh si vsi želimo čim več svetlobe, topline, veselja, človeške bližine ... Ob zavedanju, da si prav tega želijo tudi naši bližnji, stopimo korak naprej – do svojih bližnjih in tudi do oddaljenih, odprimo oči in srce, pogledjmo okoli sebe in si iskreno sezimo v dlan v teh prazničnih dneh. Tako ne bomo osrečili le sebe, ampak tudi bližnjega. Blagoslovljen božič ter mirno, srečno, zdravo in uspešno novo leto vam želim.

BLAGOSLOV KAPELICE NA PESKU

PIŠE: BRANKA GORNIK, SAMOINICIATIVNI ODBOR ZA KAPELICO, FOTO: LOJZE MUŠIČ

V nedeljo, 14. 10. 2018, smo v Sodražici obhajali poseben dan. Samo Bog lahko naredi dan tako čudovit, kot je bil tisto nedeljo, ko smo blagoslovili kapelico Lurške Matere Božje na Pesku.

Ob 14. uri smo se zbrali v cerkvi Sv. Marije Magdalene v Sodražici. Pevci so zapeli poslovilno pesem, s katero smo se v farni cerkvi poslovili od Marijinega kipa, ki je bil tam shranjen kar 62 let. Štirje nosači so nato dvignili nosila, na katerih je bil pritrjen ta dokaj težek in velik Marijin kip. Skupaj ga je nosilo kar osem domačinov s Peska in iz Jelovca, ki so se med potjo menjevali. Med petjem litanij smo odšli iz cerkve. Na čelu procesije je hodil domačin Robert Vesel s križem, ki ga je izdelal sam, sledilo mu je nekaj vernikov, nato narodne noše, ministranti, duhovniki, pevci in ostali verniki. Procesija se je nadaljevala po ulicah Zavrti, Cesta Notranjskega odreda in Na pesek. Na oknih nekaterih hiš, kjer je šla mimo procesija, so gorele sveče. Med potjo so se ljudje še vključevali v procesijo, na koncu se nas je zbralo kar 230. Ko smo se približevali kapelici, je organist Brane Košir Mariji zaigral dobrodošlico z lurško pesmijo Zvonovi zvonijo. Gospod župnik Franci Bizjak je ob prihodu blagoslovil kapelico, kip, križ, rožni venec in vse zbrane. Nato se je začela slovesna sveta maša. Somaševala sta še domača duhovnika, g. Bogdan Oražem in g. Simon Virant. So-

listka Mateja Košir je s pesmijo Ave Marija ponesla naše misli visoko v nebo. Ravno tako so pevci z zborovodjem Branetom s petjem Marijinih ljudskih pesmi v nas vzbudili prijetne občutke nostalgije in povezanosti. Otroci s Peska so med mašo izrekli Bogu naše zahvale. Po sveti maši smo nadaljevali druženje ob dobrotah, ki so jih napekle gospodinje iz okolice.

Veseli smo, da smo se zbrali in proslavili Marijin prihod v tako velikem številu. Hvala vsem ljudem dobre volje, ki ste bili na ta dan z nami. Hvala za vaše darove, s katerimi smo poravnali dolgove. Hvala vsem zgoraj omenjenim za sodelovanje ter PGD Sodražica, Občini Sodražica, Lojzetu Mušiču, Boštjanu Miheliču, Janezu Henigmanu (Hegras), Turistični kmetiji Kralj iz Dobruške vasi ter Slavku Maliku z Goč.

Še enkrat pa se želimo zahvaliti vsem posameznikom za denarne prispevke in prostovoljno delo ter donatorjem, ki so pripomogli k izgradnji kapelice. Še posebej izpostavimo Inotherm, d. o. o., Kamen, d. o. o., Fragmat, d. o. o., Špenglar – Rok Pintar, s. p., in Zobec, d. o. o., ter Občino in župnijo Sodražica.

Naj vam Bog obilo povrne!

Kapelica Lurške Matere Božje je Bogu v čast, krajanom pa v ponos. Naj nam bo tudi v pomoč, da se bomo večkrat obračali na Boga in na Marijo, ki je naša srednica! Kot smo že povedali ob blagoslovu, delo ni končano, končan je samo projekt. Bog pa dela naprej. Le odprimo mu svoja srca in se prepustimo Svetemu duhu, da nas vodi.

Vabljeni ste, da tudi sami poromate do tega božjega znamenja in ponesete Mariji svoje prošnje, zahvale, ji izročite svoje skrbi, svojo žalost in veselje. Kapelica se nahaja tik ob cesti na koncu ulice Na pesek. To je naš »mali Lurd«.

Želimo, da bi lahko skupaj v čim večjem številu praznovali tudi prvo obletnico. Že sedaj pristrčno vabljeni!

Naj vas dobri Bog obilo blagoslovi in naj vam Marija izprosi vse milosti, ki jih potrebujete.

AVE!

O TEM, KAKO SO REŠILI KIP ...

PIŠE: BRANKA GORNIK, FOTO: KLARA ARKO

... smo se pogovarjale z eno izmed rešiteljic, Ivano Lavrič, roj. Gornik, iz Jelovca. Z Olgo in Vilmo smo jo obiskale na Gori, v Petrinjih, kjer živi zadnjih 58 let. Vedno dobrovoljna gospa, ki je letos dopolnila 80 let, je izrazila veliko pohvalo in zadovoljstvo nad novopostavljeno kapelico.

Tole je njena pripoved:

Nekdo iz Jelovca je njenega očeta Jožeta Gornika (Tazgurajnega) obvestil, da je kapelica tik pred porušenjem. Oče je to povedal Ivanki. Bili so v skrbeh, kaj bo z Marijo, menda ne bodo razbili tudi kipa. Naslednji dan je ta človek zopet prišel in rekel, da zdaj pa zares, kapelica bo danes padla. Oče je Ivanki naročil, naj stopi do sosede Zofke (Zofija Oražem) in jo nagovori, da poskusita skupaj umakniti Marijin kip iz kapelice. Dekleti sta bili takrat stari okrog 18 let. Zavedali sta se, da je kip težek, hkrati pa sta se bali moškega, ki je podiral kapelico. Šli sta pogledat, vendar si nista upali ničesar narediti. Naslednji dan je nekdo zopet prišel povedat, da zdaj pa zares, ne manjka več veliko, kapelica bo danes padla. Ivanka in Zofija sta se odločili, da tokrat pa gresta, pa kar bo, bo. Pred odhodom ju je oče pospremil z besedami: »Sveti križ božji, pa pojdita srečno in prinesita Marijo! Jo bosta že kako.« Kip sta dekleti nato sami, sicer s težavo, vendar uspešno, odnesli na varno. Spravili so ga k Tazgurajnim v kamro. Čez nekaj ur, še istega dne,

je bila kapelica dokončno porušena. To je bilo leta 1956. V tistem obdobju je bil sodraški župnik gospod Stanislav Lenič. Ivanka, ki je bila takrat korna pevka, je gospoda župnika obvestila, da so rešili Marijin kip iz kapelice in da se nahaja v njihovi domači hiši. Gospod Lenič je sklical župnijski svet, ta pa je sklenil, da se kip pripelje v župnijsko cerkev. Vaščani Jelovca so Ivanki in Zofki pomagali kip naložiti na voz, ki sta ga nato dekleti z volom odpeljali v cerkev. Kip so na njuno željo postavili v preddverje cerkve, da so ga farani videli vsakič, ko so vstopili v cerkev. Iz kapelice sta prinesli tudi prt in denar. Gospod Lenič se je celo pošalil, da je Marija prišla z doto.

Ivana je takole zaključila pripovedovanje: »Veste, jaz sem vedno rekla, da je to moja Marija.«

Draga Ivana in Zofija, hvaležni smo vama, da sta zbrali pogum in kljub vsem oviram naredili, kar je prav. Ravnali sta po svoji vesti in Bog vama je dal moč. Naj bo Marija vajina zvesta priprošnjica še naprej!

*Prazen je dom in dvorišče,
oko naše zaman te tam išče.
Povsod so ostale tvoje sledi,
a tebe med nami več ni.
Srce je omagalo, dih je zastal,
tvoj trud bo med nami vedno ostal.*

Zahvala

V 93. letu se je tiho poslovila
ljuba mami, tašča in babi
DANICA KOVAČIČ
iz Sodražice
(24. 2. 1926 - 26. 10. 2018)

Iskrena hvala vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in sodelavcem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter darovane maše.

Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku, pogrebni službi in ZZB Sodražica za poslovlilni govor ter vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: vsi, ki smo jo imeli radi

*Ni več trpljenja,
ne bolečine,
življenje je trudno
končalo svoj boj.
(S. Gregorčič)*

Zahvala

ob smrti mame
VERE KOŠIR
(1924–2018)
iz Jelovca

Zahvaljujemo se sorodnikom, prijateljem, znancem, duhovniku, g. Bizjaku, pevcem in ostalim za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče in sv. maše, namenjene pokojni mami.

Iskrena hvala za udeležbo pri pogrebni maši in pospremitvi k večnemu počitku.

Vsi njeni

*Prezgodaj zapustil si ta svet,
slovo je zelo težko,
a tolažba naša je,
da nad zvezdami nekoč se snidemo.
(Karolina Šmalc)*

Zahvala

Mnogo prezgodaj nas je zapustil naš dragi

JURE MAROLT
(1976–2018)

Ob nenadni izgubi našega Jureta se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se prišli od njega posloviti, nam poslali ali osebno izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, naročili maše, ga spremljali na njegovi zadnji poti.

Posebej se zahvaljujemo osebju ZD Ribnica, sorodnikom za vso pomoč, podjetju Tanko, d. o. o., športnemu društvu Studenec, g. župniku Andreju za pogrebni obred, pevcem iz Ribnice, pogrebni službi Zakrajšek, ge. Romani in govorniku, g. Marku.

Žalujoči: Mateja in Katarina, starša, sestre in brat z družinami ter družina Bavdek in ostalo sorodstvo

*Ni te več na vrtu ne v hiši,
nič več glas se tvoj ne sliši,
če lučko na grobu ugasnil bo vihar,
v naših srcih je ne bo nikdar.*

Zahvala

Ob boleči izgubi našega ljubega moža,
ata, starega ata, brata in tasta

IVANA PAKIŽA
Klobčarjev
(1927–2018)
iz Zamostca

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, darove za cerkev ter maše.

Hvala g. župniku Francu Bizjaku za lep obred.

Hvala vsem, ki ste se od njega poslovili in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Ata, vedno boš z nami. Imamo te v lepem spominu.

Žalujoči: vsi njegovi

Knjižne novosti za zimske dni

PIŠE: NEŽKA MOHAR GAČNIK, BIBLIOTEKARKA

Na oktobrski pravljčni urici so najmlajši prisluhnilo pravljici z naslovom *Plašni medved*. Izdelovali so lutko zajčka iz papirja. Novembrska pravljčna urica je minila v znamenju pravljice *Lev v srcu* in izdelave leva iz papirja. Na knjižnih policah se je znašlo kar nekaj zanimivih knjig, s katerimi si boste lahko krajšali čas v prazničnih dneh.

SARAH MORGAN

Sončni zahod v Centralnem parku

Ljubezen nikoli ni bila v prvem planu načrtovalke vrtov Frankie Cole. Med grdo ločitvijo staršev je na lastne oči videla, kakšno opustošenje pustijo premočna čustva. Sprosti se lahko le v družbi prijatelja Matta, vendar njun odnos ostaja strogo platoničen. Ko bi vsaj lažje prezrla razbijanje srca v njegovi družbi! Matt

Walker že leta ljubi Frankie. Ker pa pod njeno bojevito zunanostjo čuti, kako je ranljiva, se v njeni družbi vedno dela hladnokrvnega. A ko v dekletu, ki ga pozna celo večnost, odkrije nove globine, nenadoma noče več čakati. Ve, da ima Frankie skrivnosti, ki jih je zakopala globoko vase. Toda, ali jo lahko prepriča, da mu zaupa srce in ga poljubi ob sončnem zahodu na Manhattnu?

K. A. TUCKER

Privlačna Rain

Luke Boone ne ve natančno, s čim se ukvarja njegov stric Rust. Ve pa, da si sam želi avtomobile, denar in ženske. In vse kaže, da bo končno vse to tudi dobil. Ko mu stric odškrne vrata v nekoliko drugačen posel, Luke stopi v svet, v katerem se mu ponuja na tone priložnosti in denarja. Posel ni ravno legalen, vendar si ne dela skrbi zaradi tega. Še zlasti zato, ker se znajde za volanom Porscheja 911 in v središču pozornosti privlačne Rain. Clara Bertelli je na vrhuncu kariere – stara je 26 let in je ena izmed najuspešnejših tajnih agentk v Washingtonu. Pravkar so ji dodelili primer, ki bi jo lahko izstrelil v karierno višavo, o katerih lahko vsak kriminalist samo sanja. Razkrinkala naj bi namreč eno izmed najbolj razvpih kriminalnih mrež za krajo avtomobilov na zahodni obali. Zaradi tega se mora skriti pod skrbno ustvarjeno krinko kot Rain Martines. Njena tarča? 24-letni nečak glavnega akterja, za katerega se zdi, da je že zakorakal po stričevih stopinjah. Clara zdrzne v udobje bajno bogatega življenja in v objem svoje zelo privlačne in očarljive tarče. Kaj kmalu se meja med dobrim in zlim začne megliti. Ali bo ohranila zdrav razum? Si to sploh še želi?

JOJO MOYES

Samo jaz

Britanska pisateljica Jojo Moyes je z ganljivo pripovedjo *Ob tebi spravila v jok* bralke po vsem svetu in nato na številne prošnje napisala nadaljevanje *Brez tebe*; s tretjo knjigo o Louisi Clark je dokončno potešila vse tiste, ki se jim Loujina zgodba še ni zdelala končana. »S ponosom nosi svoje progaste nogavice. Živi drzno. Samo živi.« S temi besedami se je za Louiso Clark začel

življenje brez Willa. Strta in izgubljena se po njegovi smrti dolgo ni mogla postaviti na noge, toda zdaj je pripravljena na nov začetek. V želji, da bi končno odkrila, kdo je, sprejme službo v New Yorku, mestu neskončnih možnosti. Pričaka jo prestižen svet limuzin, dragih oblačil in slavnostnih večerij, ki je svetlobna leta stran od doma, družine in Sama, moškega, ki jo je ujel, ko je pristala na tleh. A ko prvi čar mine, Lou ugotovi, da še vedno ni doumela Willovih besed. Naposled se znajde pred izbiro. Bo dovolj pogumna, da se bo odločila za tisto življenje, ki jo bo zares osrečilo?

HARLAN COBEN

Ne odnehaj

Detektiva iz newjerseyskega predmestja Napoleona Dumasa še vedno preganja noč, ko so njegovega brata dvojčka našli mrtvega na tirihi, njegovo dekle Maura, za katero je verjel, da je ljubezen njegovega življenja, pa ga je pustila in izginila brez slovesa. Nap se že petnajst let trudi pojasniti sumljive okoliščine bratove smrti in najti Mauro. Ko se nekega dne Maurini prstni odtisi pojavijo v najetem avtomobilu človeka, osumljenega za umor, se zdi, da je končno našel otipljivo sled, ki jo je iskal ves ta čas. Toda brskanje po preteklosti odpira več vprašanj, kot ponuja odgovorov, in vsak spomin prinaša neštete nejasnosti in dvome. O ženski, ki jo je nekoč ljubil, o prijateljih iz otroštva, za katere je bil prepričan, da jih pozna, o zapuščenem vojaškem oporišču, ob katerem je odraščal, največ pa o bratovi smrti, ki je mnogo temačnejša in zlovesča, kot si je kdaj drznil pomisliti.

JAMES PATTERSON

Crossova pravica

James Patterson je eden najbolj priljubljenih piscev kriminalk na svetu. Piše že štirideset let in njegove knjige se redno uvrščajo na najvišja mesta svetovnih lestvic. Leta 1993 je napisal kriminalko *V pajkovi mreži*, v kateri prvič nastopa detektiv Alex Cross. Od tedaj je poslal med bralce že več kot dvajset knjig iz te serije, ki velja za eno njegovih najuspešnejših. Alex Cross se po več kot tridesetih letih vrne v rojstni kraj v Severni Karolini, ker njegovega bratranca obtožijo grozljivega zločina. Dokazati skuša, da je njegov sorodnik nedolžen, in se zaplete v preiskavo, ki ji krajevni policisti niso kos. Med razvozlanjem vrste umorov odkrije družinsko skrivnost, ki mu življenje postavi na glavo.

VINKO MÖDERNDORFER

Jaz sem Andrej

Andrej je nov na šoli in ima cel kup problemov. Pravzaprav jih ima več kot kdor koli drug na tem svetu. Vse skupaj se začne že pri njegovem imenu, nadaljuje s tem, da sta njegova starša ločena, potem pa s tem, da bi moral biti lep in priljubljen. In še marsikaj se najde. A vse le ni tako hudo. Ima malce prismuknjeno, a skrbno mamo, odbito babico, kmalu pa se spoprijateljeli še s samosvojo Sonjo. Življenje tako počasi postaja lepše in lepše, predvsem pa strašno razburljivo.

S tem tudi zaključujem letošnji zadnji pregled nekaterih knjižnih novosti. Vljudno vabljeni v sodraško knjižnico tudi v prihodnjem letu. Kolektiv Knjižnice Miklova hiša želi vsem vesele božične praznike ter veliko zdravja, sreče, uspeha in bralnih užtkov v letu 2019. SREČNO!

microera

Microera Jože Šilc s.p.
Hrovača 14A (trgovski center SPAR Ribnica)
1310 Ribnica
☎ 01 8373 116
☎ 051 358 762
✉ info@microera.si
www.microera.si

UGODNI NAROČNIŠKI PAKETI TER AKCIJSKI MOBITELI NA OBROKE!

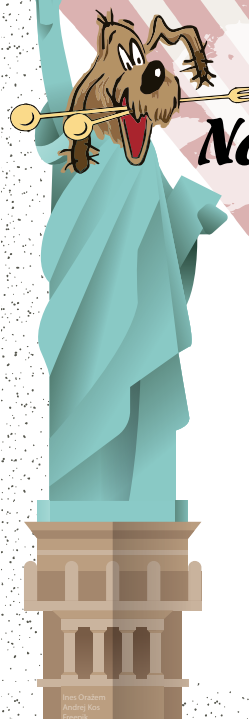
Ugodni paketi Trio
internet – televizija – telefonija

DELOVNI ČAS:
PON - PET
8.30 h - 12 h
ter 14 h - 18 h
SOB
8.30 h - 11.30 h

TelekomSlovenije

POOBlašČENI PRODAJALEC

14. dramsko-glasbena MINEŠTRA
v izvedbi Mladinskega kluba Sodražica

POP FORM:
Noč kot Amerika

22. decembra,
ob 19. uri

Športna dvorana
Sodražica

vstop prost

fipis

pletilnica&itpp

Podjetje Fipis, d. o. o.,
Opekarska cesta 45,
1310 Ribnica

V svojo sredo vabimo **VARILCE** in **KLJUČAVNIČARJE**.

K prijavi vabimo vse, ki si želite novih izzivov, ste prilagodljivi, vztrajni in imate voljo do dela v kovinski industriji.

Če nimate ustreznih znanj, bomo v naši delovni organizaciji organizirali usposabljanje in vas usposobili za samostojnega varilca oz. priučenega ključavničarja.

Najprej vas bomo zaposlili za določen čas zaradi priprave in uvajanja v delo. Ob obojestranskem zadovoljstvu bomo sklenili pogodbo za nedoločen čas.

Nudimo:

- redno in stimulatívno plačilo,
- urejeno delovno okolje,
- usklajen delovni čas.

Vlogo pošljite na naslov:

Fipis, d. o. o.,
Opekarska cesta 45,
1310 Ribnica,

ali po e-pošti: **info@fipis.si**.

Za vse dodatne informacije pokličite po telefonu: (01) 835 11 00.

Branal

z vami od leta 1992

- Opravljamo storitve **sečnje, spravila in odkupa lesa.**
- Zagotavljamo korektne cene, izmere in zanesljivo plačilo.
- Smo zanesljivi, odzivni in učinkoviti.

Preizkusite nas!

ISO 9001
ISO 14001

BUREAU VERITAS
Certification

Vaš klic pričakuje odkupovalec
Damjan Gornik
041 792 341, damjan@branal.si

TELEMACHOVA PRAZNIČNA PONUDBA

**DO 200€
BON ZA NAKUP
TELEFONA**

Pooblaščen prodajalec: **Telemach Ribnica**, Škrabčev trg 16, 1310 Ribnica, Tel: 070 321 444
Odpiralni časi: Pon-pet: 09:00 - 12:00h in 14:00 - 19:00h, Sobota 08:00 - 12:00h, Nedelja: /

Akcijska ponudba velja za izbrane modele telefonov od 30. 11. 2018 do 31. 12. 2018 ali razprodaje zalog s sklenitvijo ali podaljšanjem naročniškega razmerja za paket SE VEC in NAJVEC ob hkratni sklenitvi dogovora za obročni nakup z vezavo 24 mesecev ali enkratnega plačila za nakup telefona z vezavo 24 mesecev. Razlika med akcijsko in redno ceno telefona se všteva v prejeto ugodnost ob vezavi. Vse cene vključujejo DDV. Pred nakupom in sklenitvijo naročniškega razmerja se o ponudbi pozanimajte na www.telemach.si, na prodajnih mestih Telemacha ali na telefonski številki 070 700 700.

telemach